

Št. 079

**DECEMBER
2012**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič

Sodelavci uredništva:

Smiljana Bradonjič, Ana Breznik, Gregor B. Hann, Peter Kvac, Miran Možina,

Jean Nikolič, Barbara Jozelj, Marko Nakrič, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vip a. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

POGLED NAZAJ IN NAPREJ

foto: osebni arhiv

December je čas za pogled nazaj in oceno preteklega leta. Ta – s stališča našega časopisa, ki se ukvarja z »brezdomstvom in sorodnimi socialnimi vprašanji« – pač ne more biti ugodna, če pri tem mislimo na stanje v družbi. Leto 2012 so mnogi ocenjevalci v medijih opisovali kot čas hitre razgradnje socialne države, povečevali so se brezposelnost, revščina in brezdomstvo. Socialni dialog vedno bolj šepa in nastaja vtis, da se kar nekako ukinja. Vlada ima zelo nizko podporo javnosti, podobno kot – na koncu svojega mandata – prejšnja, kar kaže na nizko stopnjo družbene povezanosti v času reševanja krize. Oblasti so sicer podpirale mnoge dejavnosti na področju brezdomstva, vendar so si prislužile tudi odločno kritiko Evropske skupnosti, da imamo v Sloveniji precej premalo nastanitvenih kapacitet za brezdomne, tako tistih bolj trajnih in varnih kot tudi tistih začasnih in prehodnih, torej različnih vrst zatočišč in prenočišč. Ob napovedanih dodatnih krčenjih v prihodnjih letih na področju javnih služb, posebej tudi izobraževanja, kulture in znanosti, ter ob neugodnih ekonomskih dogajanjih se zdi razumna napoved, da se bo obseg revščine in brezdomnosti še naprej povečeval, tako kot se je v zadnjih nekaj letih menda obseg uporabnikov storitev za brezdomne povečeval po približni stopnji 20 % letno. Sredstva za socialo nasploh in posebej za področje brezdomstva bi se torej morala povečevati, če ne želimo, da bi se nas vse več soočalo z brezdomstvom... V preteklem letu smo lahko zasledili, da se je v slovenskem prostoru že dobro uveljavila ideja, da je treba razreševati brezdomstvo na tak način, da se brezdomnim omogoči dostop do bolj trajnih in varnih ter človeka dostojnih prebivališč in nastanitve, kot pa jih lahko zagotavljajo različne oblike zavetišč. Le take nastanitve namreč nudijo enake možnosti, odpirajo upanje in omogočajo, da si brezdomni lahko začnejo uspešno urejati težave na mnogih področjih življenja, na katerih so bili dotlej izključeni ali hendikepirani. O uvajanju takih programov nastanitvene podpore začenja razmišljati že več organizacij v Sloveniji, vse se bolj ali manj strinjajo s takim načinom dela, in tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve obljublja podporo programom aktivacije, podpore in koordinacije, kamor umeščajo tudi oblike nastanitvene podpore in drugih vrst podpor, ki naj služijo dolgoročnemu urejanju življenjskih stisk brezdomnih. Ob tem pozitivnem premiku pa naj – nasprotno – ugotovimo, da ideja oblikovanja nacionalne politike na področju brezdomstva s strani ministrstev in vlade ni doživela nobene vidne podpore in nobenih znakov, da bi kdo želel tako (medsektorsko) politiko oblikovati. Kralji ulice smo v preteklem letu delovali dobro in stabilno, pri čemer je morda najbolj pozitivno dejstvo, da smo s podporo donacije Švice (v okviru švicarskega prispevka razširjeni Evropski uniji) začeli z izvajanjem novega projekta z imenom Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene. Izvajamo ga v sodelovanju z Javnim stanovanjskim skladom MOL, ki se je izkazal kot angažiran in zainteresiran partner, ki v slovenskem prostoru predstavlja eno od ustanov, ki najbolj razume problematiko brezdomstva oz. stanovanjsko problematiko nasploh. V sodelovanju z njimi Kralji ulice upamo tekom trajanja projekta zagotoviti stanovanjsko podporo približno desetim novim uporabnikom bivalnih enot. Vsem članom in članicam, prijateljem in podpornikom društva Kralji ulice želimo vesele praznike ter da bi se – v uvodnih odstavkih zapisane – negativne napovedi uresničile v čim manjši meri.

Bojan Dekleva

Naložba v vašo prihodnost
CRISTIANO FIDELITY FINANCIAL EUROPEAN UNION
Complex Security Group

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsí drugačni
vsí enakopravni

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 RACHEL
- 6 KAM PA KAM, SLOVENIJA?
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 9 Z.G.U.B.A.
- 10 URBANE BRAZDE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN TONY CEALY
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 LJUDSKA KUHA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 KRALJI ULICE PRI BOLNIŠNIČNEM DUHOVNIKU
- 26 PODPIRAM
- 27 LGBTQBB POPULACIJA
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

Robert Jasikonyte

To sem jaz:

ROBERT

foto: osebni arhiv

Na svet prideš poln nasprotij, ki so s tabo na vsakem koraku. Moj prvi spomin seže v nek peskovnik pred belo hišo, kjer sem se igral z bagrom, prvo igračo. Socializirati sem se začel z vstopom v prvi razred OŠ, kjer nisem videl drugega kot lepo svetlolaso punčko, s katero sva se nasmihala drug drugemu. Ves čas sva tičala skupaj, ščitil sem jo, se pogosto stepel zanjo, ko so jo drugi zbadali. Bila je moja prva simpatija, čeprav takrat seveda nisem vedel, za kaj gre, sem se pa učil. Začel sem spoznavati, da je življenje boj. Bila je kot sonce na toplem majski dan, zato so se vsi potegovali za njeno naklonjenost. Da ne moreš vedno zmagati, sem se dobro zavedel, ko se je zbrala skupina sošolcev, ljubosumnih kot sam hudič, in me pošteno prebutala. Cel teden me ni bilo v šolo. Stvari so se umirile, jaz pa sem ugotovil, da moram upoštevati tudi želje in pravice drugih in in da nisem sam na tem svetu. S temi fanti smo postali najboljši prijatelji. V življenju stvari obračaš, se boriš, včasih zmagaš, včasih izgubiš. Taka je moja definicija življenja še danes. Bližam se abrahamu, zdravje mi dobro služi in v življenju sem si nabral zvrhan koš izkušenj, ker se rad učim, in vedno želim vse vedeti, razumeti, razložiti. Z veseljem pomagam ljudem z nasveti in vem, da se dobro z dobrim vrača. Nisem zloben, zavisten, ljubosumen. Že zdavnaj sem šel preko tega. Veselim se uspehov svojih bližnjih, ker vem, da človek, ki sem mu pomagal, misli dobro in pozitivno o meni. Imam nekaj malega dobrih prijateljev, nešteto znancev, osebo, na katero se lahko vedno zanesem, pa le eno. Življenje mi je pač tako namenilo, da sva ostala sama z očetom. Je izredno inteligentna oseba, vsako stvar dobro premisli, vse življenje mi je pomagal in mi še vedno. Je zelo strog in trde roke, pa tudi pravičen in želel bi, da sem tudi sam tak. Moram priznati, da imam izredno srečo. Verjetno zato, ker se borim zanjo, saj življenje je borba. Če se boriš, skoraj vedno zmagaš. Nikoli ne smeš želeči slabega drugemu, ker so misli tok energije. Vrnejo se k tistemu, ki jih oddaja. Mnogo let sem preživel v tujini, bil poročen, se naučil nekaj jezikov in spoznal tuje kulture. Leta mi vedno hitreje minevajo in tako rad imam življenje, da bi živel večno. Sicer pa sem diplomatski, veliko prenesem, čeprav je včasih preveč. Takrat izgubim kontrolo nad sabo in tega me je strah. Enostavno preidem v stanje, ko mi postane vseeno. V Kraljih ulice, kamor večkrat zaidem, vidim boje posameznikov, neizmerno razumevanje in nesebično pomoč zaposlenih socialnih delavcev, ki se potrjujejo na vse mogoče načine, da bi jim izboljšali težak socialni položaj. Ni kaj, občudujem jih, saj imajo opravka s skupino z roba družbe. Na nekatera dejanja v življenju sem ponosen, so pa tudi druga, za katera ne morem reči »bravo«. Kaj hočemo, življenje je pač tako; pisano, z menjavo neštetih odtentov. Vesel sem ljudi, ki v meni prepoznajo prijazno, razumevajočo osebo, pripravljeno pomagati. Enostavno rad se družim z njimi, zanimajo me. Vsak je drugačen, z različnimi težavami, ampak konec koncev smo si pa veliko bolj podobni, kot si mislimo. Kot vsak si želim dobrih odnosov, uspešno reševanje problemov, daleč najbolj pa si želim biti zaljubljen. Ni lepšega stanja zavesti, kot ko na novo spoznaš osebo, ki ti je všeč. Non-stop misliš nanjo, živiš za trenutek, ko jo boš zagledal. Bil sem pogosto zaljubljen in želim si, da bi zopet okusil ta občutek. Vem, da bo prišel. Že danes se ga veselim. Tako živim iz dneva v dan s svojimi problemi, lepimi trenutki in kot vse kaže, se bom boril še naprej za vsako stvar, ki je tega vredna. Zopet je tu veseli december, tako hitro je prišel. Živeli!

Robert Ilovar

RACHEL

Bili sva resnično poseben duo. Jaz sem veljala za eno najboljših učenek, Rachel pa je vedno imela nezadostne in že v petem razredu je šla v višji razred komaj pogojno. Zaradi tega je sošolci nikoli niso marali. Odrivali so jo na zadnje mesto in večkrat zasmehovali. Bila je slaba učenka v neškodljivem smislu. Namesto da bi se učila, je risala, brala in ustvarjala. Sleherni dan, ampak res sleherni, sem po pouku visela pri njej. Zabavali sva se, se igrali in skupaj sanjali. Še vedno se nasmejim, ko se spomnim – bila sem debel otrok, ona pa mi je vedno zatrjevala, da sem suha. Samo da bi me spravila v dobro voljo. Dala mi je otroštvo, da si boljšega ne bi mogla želeli. Predstavila mi je glasbo in skupine, ki so še danes moje najljubše. Z njo sem bila najsrečnejši človek na celim svetu. Ni pa res, da če se družiš s cvekarji, to tudi sam postaneš. Kot že rečeno, sem bila vseh 8 let zelo dobra učenka, imela sem same petke, pa čeprav sem bila duo z Rachel. Kasneje pa smo odšli vsak svojo pot. V srednji šoli sva se dobivali na postaji in skupaj hodili v šolo. Večkrat so najine kave trajale ure in ure. Obe sva kadili in se smejali časom, ko smo prvič prižgali cigareto. Zgodil se je avgust leta 2006. Na avtobusu sem naletela na Rachelino mamo, ki mi je povedala, da je ravno namenjena k njej na obisk. Vprašala sem jo, kam. Zaupala mi je, da ima Rachel kostnega raka in da je v bolnici. Šokiralo me je in odločila sem se, da jo obiščem. Ker sem imela službo popoldne in večinoma tudi ob sobotah, sem se odločila, da bom počakala na prosto soboto. Prepozno! V soboto 2. 9. je priletel SMS, da je Rachel umrla. Še danes ne vem, zakaj mi ni povedala. Stala bi ji ob strani do konca in naprej. Boli me, ker se od nje nisem niti poslovila. Ko je bil pogreb končan, sem ji na grob položila 3 velike sveče. Zdelo se mi je, kot da stoji poleg mene. Zelo dolgo se nisem mogla sprijazniti, da je dejansko ni več. Vsako leto ji prižgem svečko in se spomnim nanjo. Dala mi je najlepše spomine, srečo in radost. Prijateljstvo premaga vse, tega me je ona naučila. November – mesec, ko odpada listje, diši po kostanju in je ozračje milo, mirno in zasanjano. Martinovo povzroči, da je vse veselo in sama vedno nazdravim. Vendar se v teh jesenskih časih spomnim tudi na svojo preminulo prijateljico. Rada bi povedala še več o njej. Hodili smo v šolo, bili smo še otroci. Spomnim se, da sva se spoznali v vrtcu. Ko so nas starši oddali, sva imeli ena poleg druge garderobo za čevlje in jakne. Moj znak je bil jabolko, njen pa baletni copatki. Z največjim navdušenjem sem jo opazovala, kako ustvarjalno riše kralje in kraljice. Še danes se spomnim, kako v detajl je narisala prestol. Takrat sva imeli komaj 6 let. Ko sva našli skupno točko – risanje –, sva se nemudoma spoprijateljili. V vrtcu me je redno, vsak dan že zjutraj, nabutala neka Branka. Joj, kake travme mi je povzročala. Pač, problematična Branka. Rachel me je vedno branila. Ob njej sem v miru risala in slikala in vsi so naju

Laura Ličer

pustili na miru. Že takoj se je videlo, da je izjemno kreativen in umetniški tip človeka. Ko so bile maškare, sem svojo mamo opominjala in rotila že tedne prej, naj mi kupi kostum. Zjutraj, pred službo, ko je seveda na vse skupaj pozabila, mi je v roke na hitro potisnila kopalni plašč in kopalno kapo, rekoč: »Na, bodi Turek!« Bila sem tako razočarana! Rachel pa mi je dala svojo lasuljo in v hipu sem pozabila na vse. V šoli so naju razporedili v različne razrede, vendar sva podaljšano bivanje prebijali skupaj. Prve razrede sva veliko prerisali, kasneje pa sem jo jaz učila angleščino. Bili sva od nekdaj posebni in skupaj sva tičali cele dneve. V 4. razredu sva ugotovili, da imava obe rojstni dan na isti dan, kar je bilo nepopisno veselje. Potem pa sem se jaz odselila, moja starša sta se namreč ločila. V 7. razredu sem se priselila nazaj. Prva misel ob ponovnem vpisu je bila Rachel. Pozanimala sem se, če sem lahko v njenem razredu. Da se bova še bolj povezali, si ne bi nikoli mislila. Bila je svojevrstna legenda in imela je ogromno načrtov. Želela si je narediti voziški izpit in študirati. Kasneje se ji je v resnici odprlo in začela se je učiti. Zaradi nje sem se vedno počutila srečno in veselo. Nikoli naju niso dotolkli ne drugi niti ne zlobni jeziki. Jasno je bilo, da sva tim in nama eni brez druge ni šlo. Izgubila sem torej svojo sorodno dušo, ki je take v življenju ne bom več dobila. Vse, kar lahko naredim, je, da ohranim spomin nanjo. To je bila moja Rachel, ki je ni več.

V njen spomin!

Maja Klemenčič

KADAR SEM ZELO PIJAN, ME VSAKDO VIDI, KO SEM LAČEN, ME NIHČE!

GREGOR B. HANN

Tebi

Sonce iz tvojih oči naj sije vsak dan,
mislim, da je to lepo
in koristno zelo.

Le tako naprej,
to je najbolje za to življenje,
kjer ni mej.

Vzemi si v življenju vsega ravno prav,
zato da boš vedel, kdo je čigav.
Zahvaljen naj bo dan, ko sem te spoznala,
na sprehodu s tabo lepe trenutke dočakala.

Le še tako naprej, a bo naj bo tako vedno, zapremej,
pa v življenju se čim lepše imej.
Dan, če se da, naj se ti vsak lepo začne in konča.
To mislim zares, naj se sliši do nebes.

Smiljana

ZANJO SEM

VEDRO MIŠLJENJE,
ŠE VEČJA RADOST
V TOPLEM OBJEMU,
V NEŽNEM DOTIKU
DVEH PODOBNIH ROK,

NEŽNIH POLJUBČKOV,
ISKRIC V OČEH.
PA POZNAM,
DA ZA VSE NISEM,
ZANJO PA.

VSAK DAN JE NEPOZNAN,
VSAK ČAS SVA,
VSAK TRENUTEK JE ŽE ODDAN.

SABINA LAIBACHER

foto: Maksjecar

Zven predramljenih trepalnic

Izza ledenih žaluzij mesečina,
ujeta v liste velikih dreves,
spaja živo svetlobo
z oddaljenim pozibavanjem,
spaja veter in dihanje,
odlepi veke in odstira
naravno blagostanje,
neprecenljiv zaklad,
zašepeta:

»Wake up.
It is your turn ...«

Just breathe

Karmiss

PLES

Vrtim se po podu
BREZMEJNOSTI,
ŠIRJAV,
VIŠIN,
GLOBIN,
ker jaz
sem, ki sem.

Iva Tisa

HUDIČA POZNAM
IN ONÉ POZNA MENE.
SHOW MUST GO ON!!!
SEM SLIŠAL, DA SE ME BOJI?!

KAVICA

KAM PA KAM, SLOVENIJA?

Večina se nas včasih sprašuje o lastni in skupni prihodnosti. Nekaj imata s tem skupnega tudi dve med seboj sorodni, pa vendar ločeni vprašanji: Kam gre slovenski narod? Kam gre slovenska država?

Opazil sem nekaj zanimivega: v sedanjih časih se življenjska doba ljudi daljša, »življenjska doba« držav oziroma režimov pa krajša. Nekdanje monarhije so obstajale stoletja dolgo in so predstavljale nek življenjski okvir za cele generacije ljudi. Danes pa še živijo starejši ljudje, ki so se rodili v Avstro-Ogrski, nato pa preživeli Kraljevino Jugoslavijo, državo SFRJ in bodo morda še Slovenijo. Iz vsega povedanega sledi, da država ni naša prva skrb, kot bi nas radi prepričali mediji; bolj se spleča vlagati v lastno duševno in telesno zdravje. Na žalost včasih prehod iz ene države v drugo, iz enega sistema v drugega, spremlja nasilje ali celo vojna, kar predstavlja grožnjo za zdravje in življenje premnogih. Kadar države oziroma režimi zaidejo v slepo ulico, znajo biti do »svojih« državljanov skrajno nesramne in nasilne – rešujejo pač lasno rit. Slovenija je že osem let članica Evropske unije in zveze NATO. »Doma v Evropi, varni v Natu« je bilo propagandno geslo, ko smo se na referendumu odločali za ali proti vstopu v te pomembne meddržavne povezave. Kaj bo, če Evropa razpade? V to možnost sam ne verjamem preveč, vse preveč energije je šlo za nastanek in širitev EU. Še kot združena Evropa smo v svetovnem merilu vse manj pomembni in upoštevani. Vendar je dobro imeti v žepu tudi črni scenarij in premišljevati, kaj bo s Slovenijo, če se spet znajde sama med svojimi štirimi večjimi sosedami. Zato bi bilo pametno, da že zdaj pazimo, da s sosedami gojimo dobre odnose in nismo nesramni do njihovih državljanov oziroma ljudi. Po drugi strani pa seveda ne smemo biti pretirano popustljivi in »hlapčevski«. Po morebitnem razpadu EU bi se bilo najbolj naravno povezati s Hrvaško, ali pa (nekaj časa) ostati sami. S Hrvati govorimo podobna jezika in desetletja smo prebivali v skupnih državah. Pa še Jadran je večji in toplejši od Vrbskega in drugih avstrijskih jezer ... Zdaj ko je kapitalizem v novi fazi izsiljevanja držav in narodov, mi pa v krizi (ne, kapitalizem ni v krizi – kje pa!), se pogosto slišijo pozivi k revoluciji. Ti prihajajo tako od mladih članov raznih subkultur kot od svetovno znanih in priznanih intelektualcev. Tudi glede tega mislim podobno kot glede obstoja EU: morda obstaja možnost revolucije, nisem pa trdno prepričan. Za revolucijo je poleg nestabilnih razmer (no, vsaj ta pogoj je vsak dan bolj izpolnjen!) potrebno vsaj še troje: 1. ustrezne »elite«, ki revolucijo vodijo in koordinirajo ter po njej vzpostavijo nov režim, 2. ustrezna ideologija, 3. demografsko dovolj mlada družba. Ne vem, da bi pri nas takšne revolucionarne elite obstajale, niti v ilegali. Obstaja nekaj mladih zanesenjaških posameznikov in skupin, katerih priljubljena tema je revolucionarni boj in ki so zagreti aktivisti, vendar jim za uspešen revolucionaren prevrat še veliko, veliko manjka. Vseeno jih spoštujem, ker jim ni vseeno in ker so politično aktivni. Ne poznam vseh popularnih in manj popularnih političnih ideologij, ampak doslej nisem naletel na nič prepričljivega. Veliko je poigravanja z marksizmom; priznam, da vsega bogastva Marxovih idej ne poznam, ampak to, kar je v teoriji in praksi izvedel tovariš Lenin v Rusiji, njegovi sledniki pa med drugim tudi pri nas, je žal ali na srečo že preteklost. Svet se je od takrat preveč spremenil, da bi lahko reciklirali takšne ideje. Če pa že, se bo kmalu zataknilo pri praksi. Morda bo »novi Marx«, kdor koli že bo, delavski razred zamenjal z vzpenjajočim se razredom trajno brezposelnih; ti

Tjasa Žurga-Zabkar

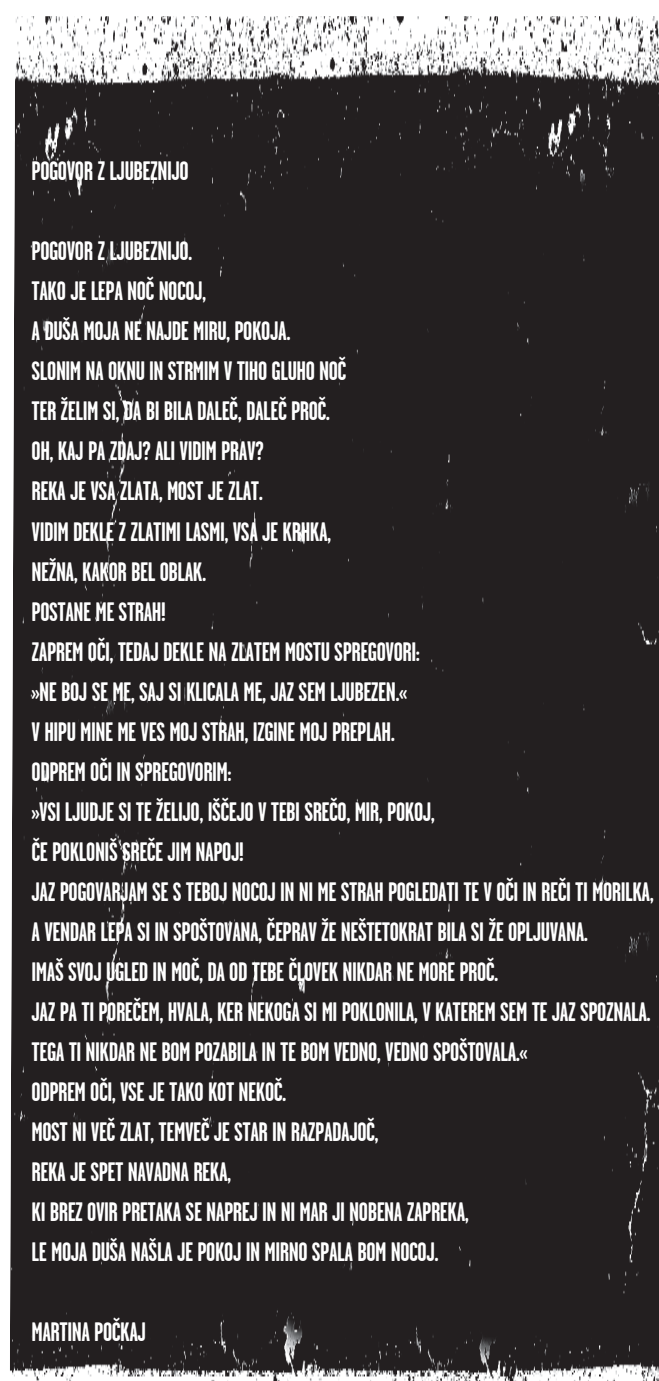
bodo imeli največ časa za premlevanje novih idej ter za druženje, vse od krožkov in gibanj do političnih strank. Med brezposelnimi je veliko mlajših oseb, ki nimajo česa izgubiti – le-te so nujne za izpeljavo prevrata. Slovensko demografsko drevo je trhlo. Povprečen Slovenec oz. Slovenka ima danes okoli 42 let. Ko si v teh letih ali starejši, te predvsem skrbi, kaj bodo jedli tvoji otroci in kako se bodo šolali; nočeš, da bi tvoja hiša ali stanovanje, ki ga še nisi niti odplačal, zgorela med uličnimi spopadi ali se zrušila pod letalskimi bombami in topovi. Če ne prej, se ti zdaj začenjajo poznati »leta« – nisi več svež in zdrav kot dren in si nekako ne želiš uličnih preteprov s specialno enoto policije ali celo trdih, hladnih tal zapora. Včasih polglasno zakolneš in koga ali kaj »nekam pošlješ«. Takšnim odzivom je pokojni disident dr. Jože Pučnik rekel »švejkovstvo«. Ne, na revolucije prav resno ne računam, čeprav so na kakšnih poučnih video kasetah iz knjižnice videti kar slikovite. Bolj »verjamem« v počasno in nenehno splošno nazadovanje (no, saj to se že zdaj dogaja, mar ne?). Tukaj niti pospešeno »delanje« otrok ne zaleže. Otroci in mladine je v tretjem svetu že zdaj ogromno, vendar si uvoza »mladosti« od drugod večina Slovencev ne želi. Še za lastne otroke in mlade nimamo zadosti vrtcev in šol, sploh pa ne delovnih mest. Če zdaj babica s svojo »penzijo« komaj preživlja svojo hči in njena dva otroka, bi morala po skoku rodnosti preživljati še dosti več nepreskrbljenih in brezposelnih. Nekoč so presežek mladih pošiljali na vojne fronte; se bo v prihodnosti v evropskih državah »udomačila« evtanazija starejših? Volilno telo odraža demografsko starost družbe, starejši volivci torej predstavljajo večino in njihovi interesi so bolj zastopani. To bi lahko imenovali gerontokracija (vladavina starih). Kdaj bodo starši dobili dodatne volilne glasove namesto svojih mladoletnih otrok? Taki predlogi so slišani zelo poredko, o resnih študijah pa ne vem ničesar. Največji problem v Sloveniji pa ni ekonomska kriza, ampak korupcija. To je najti bolj ali manj povsod. Korupcija ni značilna samo za kapitalizem, ta patološki sistem, ki ne temelji na razumu, ampak na strasteh (pohlepu) in je zato nestabilen. Vendar sta (bila) tudi komunizem in katolicizem služabnika »boga« Denarja. S sedanjo propagando in prakso »zategovanja pasu« korupcije ne omejiš, kaj šele odpraviš. »Varčevalni ukrepi« so nadaljevanje korupcije z

drugimi sredstvi (in besediščem), saj nagrajujejo krivce in kaznujejo nedolžne. Gre za pravo sistemsko nasilje nad ljudmi. Gre za »lahkotno« ukinjanje civilizacijskih pridobitev, ki so si jih naši predniki z veliko muko izborili. Fenomena korupcije v vseh njegovih dimenzijah absolutno ne razumemo – takoj bi ga morali postaviti v središče preučevanja, razpisati nagradne natečaje, izvesti raziskovalne projekte, da bi z velikimi napori prišli vsaj do grobe skice tega družbenega zla. Sposobni in pošteni družboslovni misleci so nam torej še kako potrebni. Večina tistih na najbolj uglednih in vplivnih položajih je preveč strahopetnih in preračunljivih, da bi nam povedali resnico. Finančne »čarovnije« družbi ne bodo vdihnile življenja, prav tako ne različne »sistemske spremembe«, če jih ne bodo vsi dosledno spoštovali, najprej pa jih mora večina priznati kot pravične in verjeti, da so zares v splošno dobro. V letih pred »recesijo« se je v imenu hitrega in lahkega dobička marsikje po svetu in tudi pri nas sistematično kršilo eno od osnovnih človekovih pravic: pravico do (lastne in dostojne) strehe nad glavo. Služili so predvsem preprodajalci stanovanj, gradbinci in investitorji v gradnje, še najbolj pa banke: te so »vlekle obresti« na eni strani od gradbincev in investorjev ter na drugi od kupcev, ki so reševali svoj stanovanjski problem. Banke so torej zadnje, ki bi smele dobiti naš »privarčevani« denar na račun sistematičnega kršenja pravice do kvalitetnega življenja v zvezi z zaposlitvijo, zdravstvom, izobraževanjem in socialno varnostjo. Včasih mi je kar žal, da Slovenija nima smrtnih kazni za takšne, ki so s svojim ravnanjem hudo poškodovali prihodnost tisočev ljudi: ogled javnega obešanja bi bil prava katarza! Smo v kapitalizmu, kjer denarja ni. Zakaj? Ker je količina denarja omejena kot vse drugo (razen če ga tiskamo kot nori in izzovemo hudo inflacijo z vsemi posledicami). Ker »nekdo« kapital »akumulira« (zadržuje zase), tega denarja ne »vidijo« vsi ostali. Ti ostali pa ne morejo plačevati z zljem (ker je to nepraktično oziroma ker nimajo dovolj svežega zelja – pa tudi davkarija ga noče sprejemati), zato pač večina trpi pomanjkanje. Denar postaja vse bolj pomemben tudi zaradi globalnega trenda preseljevanja ljudi v mesta, kjer si morajo ljudje hrano kupiti, saj ni možnosti lastne pridelave. Ja, vse bolj bomo reveži, ampak na to kulturno nismo pripravljeni. Imeli bomo, denimo, plače okoli 350 evrov, kazen za napačno parkiranje pa bo ostala 200 evrov. Del naše neprilagojene »kulture« predstavljajo tudi visoki komunalni prispevki ter pričakovani strogi tehnični in drugi standardi, ki so in bodo velika ovira pri zadovoljitvi naših osnovnih potreb. Primer: k plači 350 evrov bi v kulturi (in zakonodaji), ki je prilagojena splošnemu obubožanju, spadala lesena ali pločevinasta baraka brez posebnih gradbenih in uporabnih dovoljenj, ki si jo mlada družina lahko zgradi na vrtu svojih staršev v dveh tednih, pa smrdeč avto brez registracije in nošnja oblek z boljših sejmov ali od dobrodelnih organizacij – brez stigmatiziranja –, nobenih šolskih učbenikov (samo lesena tablica s kredo) in poleti družinsko čofotanje v mlakah bližnjega peskokopa. Evropejci pa bi najraje ohranili ali celo poosttrili različne zahteve (tudi okoljske), dohodke ljudi pa zmanjšali na minimum. Ma kej ste nori?! Večkrat v zgodovini so se tisoči Slovencev in Slovenk selili v tujino (ne samo znotraj Evrope) zaradi ogrožajočih političnih ali ekonomskih razmer. Sedanji čas ni več naklonjen množičnim selitvam obupanih Slovencev oziroma Evropejcev. Lahko se tolažimo, da nam ne gre najslabše na svetu, saj še vedno prihajajo k nam begunci od drugod, misleč, da so prišli na boljše. Morda so pa v svojih matičnih deželah gledali napačne TV programe? Tudi mi sami smo najbrž gledali podobne, če ne celo iste TV programe, saj še kar nasedamo propagandi, da živimo v najboljšem od vseh možnih političnih,

ekonomskih in socialnih sistemov – da smo skratka popek sveta. Še kar pridno hodimo na volitve in »pestrost« političnih izbir lahko ponazorimo z »dilemo«: kaj jesti za kosilo – svetlo rjav ali rajši temno rjav pasji drek, ali pa kar mešanico obojega? Kaj sploh lahko naredi za večjo politično prepoznavnost majhna in zanikrna država, kakršna je naša? Morda bi lahko sami izdelali ali pa uvozili atomsko bombo. Bolj spoštovani zaradi tega ne bi bili, malo pa bi se nas v svetu vendarle bali – da ne bi česa »ušpičili«, podobno kot Izrael in Severna Koreja. Tudi to daje neko samozavest. Za konec razmišljanja še malo optimizma: mogoče se pa jaz v teh črnogledih (in amaterskih) napovedih naše skupne prihodnosti motim ...

Jurij Kunaver

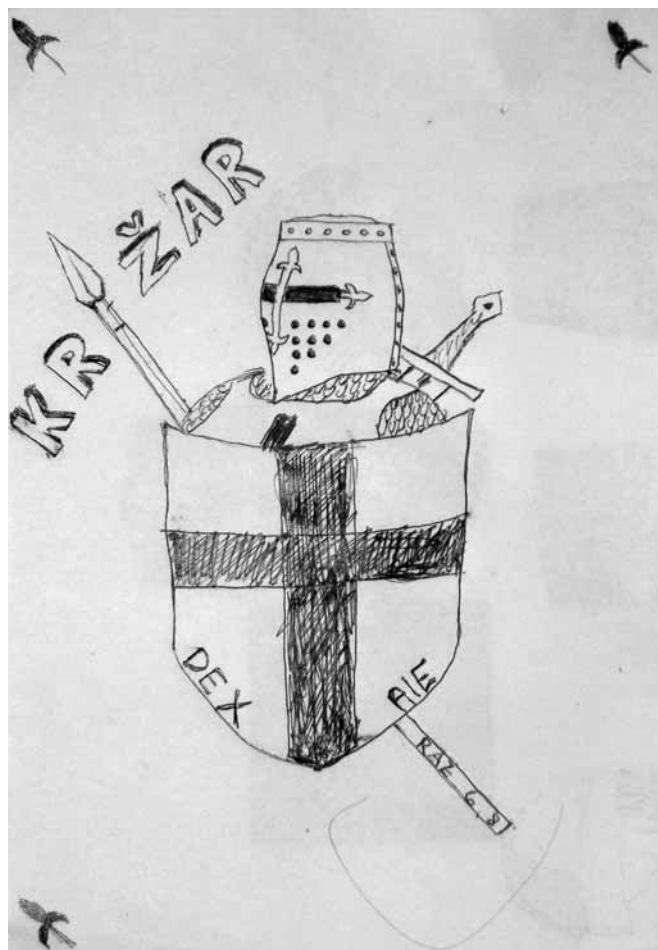
07
KRALJI
ULICE

Z OGNJEM IN MEČEM

08
KRALJI
ULICE

Med mojimi križarskimi pohodi, se mi je zgodilo marsikaj. Smrt se je sprehajala v moji senci in jaz sem jo sprejel kot nujno zlo. Nekoč je nekdo rekel: »Smrt se nam vsem smeji in vse kar lahko naredimo je, da se ji nasmehnemo nazaj.« In jaz sem se ji nasmihal. Sprašujem se, če urejeni in navidez srečni ljudje razmišljajo o smrti? Koliko jih ima razlog, da bi mislili na starko s koso? Sam sem kršil vsa socialna pravila, izbiral sem le med prav in fajm. Ko si na dnu in po tvojih žilah teče lačna kri, večinoma izbereš fajm. Rekel bi, da sem bil funkcionalno neodrasel otrok. Seveda nisem bil srečen. Človek ne more biti srečen, če ne hrani svoje duše, kakor hrani svoje telo. Tako sem nekega novembra sedel na ulici in opazoval mimoidoče ter razmišljal, kako živijo. Ali zares živijo, ali so zadovoljni s svojim življenjem, ali me navdajajo z upanjem? Ker sem imel v svojem žepu le enosmerno karto, smer pekel, sem se odločil za pot očiščenja oditi v daljne kraje. Očistiti se na suho, skozi bolečino, z ognjem in mečem. Odšel sem v komuno. Bil sem shujšan vitez teme, vi bi mi rekli preprosto narkoman. Prepričan sem bil, da bo terapevtom uspelo premagati tistega, ki premaguje mene. Zvok lovskih rogov je zamrl, ko sem zapustil križarski red in odšel zveličanju naproti. Na tujih tleh so me sprejeli odprtih rok in prvi dan je minil brez posebnosti. Kriza me je začela pestiti drugi dan. Ker nisem mogel vstati iz postelje, so me na silo potegnili iz nje. Vsaka celica v mojem telesu je kričala po drogi. Kdor ni preživel abstinence krize, si ne more predstavljati, kakšne bolečine je treba pretrpeti, da se telo očisti greha. Vse je odvisno od tega, kaj in koliko si jemal. Ponoči, ko sem poskušal leči vsaj za minuto, je moje telo premetavalo, kot bi se vozil na vozu s kvadratnimi kolesi. Ker nisem imel popolne kontrole nad svojimi gibi, sem si prebil arkado, in sicer na nočni omarici. Slap krvi, ki se je ulil, me ni pretresel. Celo želel sem si drugačne bolečine, saj je kriza tako peklenska, da nisi prepričan, če jo boš zdržal. Sam sem jo takrat preživel zato, ker sem bil tisoč kilometrov stran od meni znanega dilerja. Bratje in sestre so mi skušali olajšati muke na vse možne načine. Najbolj se spomnim balade. Balada so rekli petintridesetkilometrskemu pohodu, ki naj bi te popolnoma izčrpal in ti namenil prijateljski spanec. V upanju, da bom lahko zatisnil oči vsaj za kakšno uro, sem si oprtal težak nahrbtnik in se odpravil na pot. Da ne bi ušel, sem imel ob sebi spremstvo treh oseb. Med hojo se mi je bledlo. Bil je šele četrti dan krize in ta ni pojenjala. Predvsem metadon me je ubijal. Ko smo si vzeli odmor, sem pogledal v nahrbtnik in na moje presenečenje odkril, da nosim samo kamenje. Znorel sem, ko sem poslušal razlago, da je 20 kg kamenja notri v moje dobro, saj sem že tako komaj stal. Zadnjih pet kilometrov so me vleкли za seboj. In ne le mene. Terapevt je fanta pred menoj, ki je sicer že preživel krizo, prijel za roko in ga vlekel za seboj, saj ta ni mogel več hoditi. Jaz sem preprosto prijel njegovo roko in tako smo v

Avtoportret

Križar

koloni prehodili zadnje kilometre. Bil sem popolnoma izčrpan. Molitev za spanec ni bila uslišana. Kriza je bila tako močna, da ni pomagalo nič, razen časa. Vedel sem, da bo minila, toda pred menoj je bilo še več kot štirinajst dni ponižnosti. Ker nisem spal, si je telo samo vzelo, kar je potrebovalo. Sem in tja sem za par minut zdrsnil v polspanec, popolno nezavedanje samega sebe. Ko sem preživel to neverjetno mučenje, je svet zopet postal lep. Lepe stvari so mi prihajale naproti. Ena izmed njih je bila deklica, ki jo imam še vedno rad. Ker nisva upoštevala pravila celibata, so me poslali na drugi konec države, kjer sem moral kazensko skrbeti za domače živali. Molzel sem koze in krave, skrbel za prašičke, ovce, konje in perjad. Po štirih mesecih so mi dovolili, da se moja draga preseli k meni. Zaživela sva kot par, bila sva zelo srečna in optimistična. Nato pa so se začeli nad nama zgrinjati temni oblaki. Terapevti, ki so vodili center več kot petnajst let, so se začeli drogirati. Tako sem preko njih po letu abstinence prišel do droge. In potem je bilo ...

Križar

TATU ZGODBA

Črnilo, ki je pustilo sled na moji roki, je posvečeno ameriškim Indijancem. Njihov način življenja in sožitje z naravo sta kvaliteti, ki izginjata v sodobni družbi. Hoka hey,

J.

foto: osebni arhiv

Z.G.U.B.A., HUMORESKA 5. DEL

Po nekem čudežu sem preživel osnovno šolo brez hujših, vsaj fizičnih posledic. Psiha je bila drug problem. Vedno pogosteje sem se zatekal v svet fantazije. Najhujše je bilo, ko sem v roke dobil prvo kriminalko. Sprva sem se istovetil z detektivi in policaji, vendar sem kaj kmalu začel fantazirati o tem, kako sem kriv za vse nepravice, rešujem vse kot negativec. Pa naj sem bil navaden žepar, ropar in v najhujših primerih celo morilec. Ker pa sem se zelo dobro poznal, me je kruta realnost podrla na tla. Kako za vrağa bi bil najbolj bešen žepar, ko pa v realnosti nisem zmogel preskočiti niti ovire pri telovadbi? Da ne govorim o svoji karieri morilca. Že ob misli na kri se mi je zvrtilo, slabo mi je bilo tudi, ko sem zagledal kri na televiziji. Kakor koli, svojo kariero kriminalca sem moral prestaviti za nedoločen čas ali pa bi moral poiskati način, kako se skozi življenje prebiti brez živciranja za vsako malenkost. Kaj bi dal, da bi bil kot moj sosed Dragiša, ki se je dobesedno požvižgal na ves svet. Model je izgubil službo, kar ga ni niti malo ganilo, tisti večer je lokalni bar pokal od smeha in pijače, ki jo je večino častil on. Ko so mu zarubili stanovanje, je rubežniku podaril bonboniero in se pri tem glasno smejal. Ko ga je zapustila žena, se je naokoli glasno hvalil, da ima še dokaj močno desno roko. Čez čas se je nekako izgubil, nekega dne njegovega smeha enostavno ni bilo več slišati v naši ulici. Ko sem začel hoditi v srednjo šolo v Ljubljani, sem ga zagledal vsega zanemarjenega, s steklenico cenenega vina, v družbi ostalih brezdomcev. Po videzu ga niti ne bi spoznal, kar mi je dalo vedeti, da gre zanj, je bil tisti njegov smeh, ki mu je omogočal v nekaj minutah nabrati tistih nekaj fičnikov za novo steklenico vina. Lahko sem ga samo občudoval; tudi ko je pristal na

samem dnu, ga je pokonci držal smeh. Vsaka čast. Omenil sem že, da sem srednjo šolo obiskoval v Ljubljani. Vendar jaz ne bi bil jaz, če ne bi imel težav tudi pri tem. Že najti šolo na informativnem dnevu je bil zame izziv. Sicer sem se usedel na pravi mestni avtobus, a kaj ko sem vstopil na napačni strani in se tako znašel na drugem koncu Ljubljane, kjer ni bilo niti duha niti sluha o kaki srednji šoli. Nekako mi je jo uspelo po nekaj urah najti, ampak prepozno za prvi del, tako sem moral počakati na popoldanski termin. V vmesnem času sem si šel kupiti nekaj za malico in ko sem iskal kraj, kjer bi lahko posedel, sem našel majhen parkec. Dan prej je padal dež, tako da je bil ves blaten in poln majhnih lužic. Ker pri meni nesreča nikoli ne počiva, se je tudi tokrat zgodilo, da je moja malica pristala v luži, saj sem se spotaknil ob korenino drevesa. Da pa bi bila stvar še hujša, sem imel oblečene svetle hlače, ki so sedaj imele za dekoracijo lep rjav madež. Da bi neljubo posledico nekoliko ublažil, sem ga začel drgniti, ampak dosegel sem ravno nasprotni učinek. Čim bolj sem drgnil, tem obsežnejši je postajal madež. Kaj zdaj? Denarja za nove hlače nisem imel, tako da nisem imel druge, kot da sem šel na informativni dan z blatno dekoracijo. Da bi jo zakril, sem pred seboj nosil nahrbtnik, ki sem ga pri hoji veselo brcal, kar je pritegnilo marsikateri pogled. Verjetno so si mislil, le kaj mu je? A ne ve, da se nahrbtnik imenuje zato, ker se nosi na hrbtu? Ampak to še ni bilo vse. Prava groza me je obšla pri predstavitvi šole in programa, na katerega sem se vpisal.

Marko Nakrič

DROBNARIJE

**ZELO MOČNA SRANJA,
PRIDEJO NA TAPETO VSAKE DOLGO ČASA.
LAHKO JE NAJKRAJŠI TRENUTEK,
PA VSEENO ZELO MOČAN IN UDAREN,
ZATO LAHKO PODROBNOSTI ZJEBEJO,
SPLOH V RASTI GIBANJA ČASA.
STALNI UPOR JE MOŽNA REŠITEV,
VENDAR LE, KO MIRI BORBO.
POTEM JE MIR INTENZIVEN
IN ŽIVLJENJE ZNOSNO.**

PETER PITAMBAR PANGERC

URBANE BRAZDE: PRIHODNOST ALI PRETEKLOST

Lokalna ekonomija, samopreskrba, lokalne skupnosti in še bi se verjetno dalo nabirati ustrezne izraze, ki smo jih pred zdaj vse bolj požrešno globalizacijo, ki že dobro kaže svoje zobe, odlično poznali. Recimo že v najbližji soseski smo poznali vodovodarja, električarja, krojača in vsakovrstne mojstre, do katerih smo stopili, ko smo kaj potrebovali. Solato, krompir, paradižnik in piščanca smo dobili tako rekoč iz bližnjega polja ali kmetije. Delavec in njegovo delo sta bila nekoč spoštovana in cenjena. Ne tako kot danes. Mogoče ima marsikateri pojem tu komunistični pridih, pa temu (žal) ni tako. Morda je kvečjemu socialni in človečnostni. Mali, srednji in tudi večji podjetniki ali obrtniki kot po tekočem traku doživljajo svoj žalostni konec. Male, srednje in velike kmetije tudi izginjajo in postajajo zgodovina. Pa so bili prav ti dejavniki še ne tako davno temelji finančne, davčne, socialne in gospodarske ekonomije, saj so zaposlovali velikansko število ljudi, davkoplačevalcev, ki so sedaj (brezposelni) porabniki proračunskih sredstev, namesto da bi ga polnili (proračun). Odvisni smo od cenenerobe iz daljnih dežel, peščica mega kapitalistov bogati na račun poceni, često skoraj suženjske delovne sile. Da, to je recept za revščino, krizo in brezizhodnost malega človeka. Jemo hrano, polno kemije, pridelane na velikanskih kombinatih ali pa je globoko pod ceno odkupljena od vse bolj propadajočih kmetov. Spet praviloma v daljnih deželah. Zato jo lahko tudi precej poceni kupujemo v veletrgovskih verigah. Pa že vrabci na strehi čivkajo, da je vsaj pri sadju in zelenjavi slučaj, da je ravno tam (vsaj pri nas) najmanj četrtina kakovostno neprimerne za prodajo. Zraven pa obupujemo, ko ostajamo brez dela, Rdeči križ, Karitas in še kdo se dušijo pod navali lačnih in golih »strank«, se zadolžujemo in celo pristanemo na cesti, ko dolgovi ne moremo več odplačevati. To velja na žalost predvsem in praviloma za male ljudi. Zraven pa cveti delo na črno. Kam to pelje? Kaj bo, ko se bo nekega dne ta veleglobalni kompleks v rokah nekaj nenasitnih velekapitalistov zdrobil? Sociala že poka po sivih. MORDA PA OBSTAJA REŠITEV? Vprašanje je, ali bomo poiskali več izgovorov, da je ne sprejememo ali pa smo sposobni razmišljati tudi pozitivno. Predvsem pa,

foto: Lojze Smole

kaj narediti? V mariborskem okrožju deluje projekt z imenom Urbane brazde. Vodi ga skupinica zagrizenih mladih entuziastov, ki se sproti borijo za sredstva svojega delovanja, tako rekoč iz dneva v dan. Pa me močno preseneti njihova trditev, da čez nek določen čas teh sredstev (za razliko od mnogih drugih organizacij) sploh ne bodo potrebovali. Presenetljivo, kaj? Bomo uspeli premagati svoje razvade v smislu, da bodo že drugi poskrbeli, da bo nam bolje? Mislim, da teh drugih preprosto ne bo in da moramo kaj narediti tudi sami. V začetku oktobra so nam na okrogli mizi v Ljubljani predstavili svojih šest sicer zelo različnih programov, ki jih zelo uspešno razvijajo, imajo pa skupno točko v tem, da v urbanem okolju iščejo in udeležujejo rešitve za probleme in potrebe lokalnega prebivalstva. In ko so se take potrebe izrisale, se je zastavilo preprosto vprašanje, kako jih povezati skupaj. Tako vsebinsko kot pravno formalno in funkcionalno. Ne samo za krajši čas, ampak jih narediti in izvajati trajno, dolgoročno. Tako je pri njih nastal **Center alternativne in avtonomne produkcije**. Vsebinski projekti so predhodno in kasneje nastajali spontano, formalno pa je iz tega nastal programski sklop Evropske prestolnice kulture Urbane brazde. »Vsi smo producenti našega vsakdana,« je rekel eden izmed govorcev. Ena od težav je denimo problematika lokalne samopreskrbe. Ustanovili so zadrugo **Dobrina**, v kateri

se je večina zainteresiranih malih kmetov lotila eko pridelave. Kot zanimivost so na trgu ponudili tedenske zabojčke svojih sezonskih pridelkov. Ponje so prišli kupci sami. Invalidnim jih dostavijo tudi na dom. Primerna rešitev za tiste, ki želijo zdravo in neoporečno hrano ter vzpodbuda in rešitev za male kmetije in lokalne pridelovalce. Deluje tudi njihova trgovina in manjši logistični center za te kmetije. S svojimi pridelki oskrbujejo tudi kak vrtec in šolo. Za meščane (in ostale) mora biti bolj privlačen njihov projekt **Teleport - kolesarjem in pešcem prijazna skupnost**, kar v prvi vrsti pomeni način vsakodneвне mobilnosti v mestu ter vzpodbujanje kolesarske kulture, ki je še kaj več kot zajahati bicikel. Tudi tu se je našla možnost za pomoč lokalni ekonomiji. Odprta je samopopravljavnica, kjer si lahko popraviš kolo ali se tega naučiš, reciklirajo se odslužena kolesa, izposoja se kolesa tudi na daljši čas. Vsakdo se lahko izuči za kolesarskega mehanika, ki jih pri nas manjka. Dosegli so tudi, da so se po njihovih predlogih v mestu Maribor postavila kolesarska stojala na štiridesetih mestih. Načrtujejo pa tudi kolesarske poti v svojem okolju. Zanimiva je **Semenska knjižnica**, znotraj katere skrbijo, da slovenske avtohtone kulturne rastline in vrste ne izginjajo. Vsekakor je ohranjanje le-teh pomembno za ohranjanje biotske raznolikosti: izvaja se posojanje in menjava semen in rastlin. Ljudje so vse bolj ozaveščeni. Imajo tudi

urbani vrt: semenarjenje, predstavitev vrst javnosti, prirejajo izobraževalne delavnice, naredili so bazar semen in sadik, stvari se očitno lotevajo celostno. Projekt **Urbano vrtnarstvo** skrbi za to, da nastajajo izobraževalno-rekreacijski vrtovi v vrtcih, šolah, domovih za upokoence in še kje. Najmlajši dobijo izkustveno znanje, kako prideš od semena do pridelka. Posledice so zelo dobrodošle: učilnica v naravi, vračajo se stari dobri šolski kuhinjski vrtovi in to tudi tam, kjer so že bili, kak vrtec pa se tudi zanima, kako bi vrtniček vključili pri njih. Starejši imajo dobrodošlo priložnost izživeti svoj konjiček na vrtničku. Skupnostni urbani vrt je v eni sami sezoni nastal na zapuščeni, onesnaženi površini in ga koristi 82 vrtničkarjev. Niso odstranili samo desetletja zapuščene nesnage, ampak so ustvarili tudi nove prijetne medsoseseke odnose, ideje se razvijajo naprej,

načrtujejo še več takih vrtničarskih podvigov in celo park za občane. Kako drugače od izginjanja tega v Ljubljani. Napisati bi moral še veliko o stvareh, kot je recimo romsko-slovenski slovar, o delu z migranti, pridobivanju računalnikov, knjižici Kompas delavskih pravic, ki je namenjena tako uporabnikom kot uradnikom, vendar je prostor omejen. Obiska Urbanih brazd v Ljubljani nismo doživeli zato, da bi nam pokazali, kako naj delamo in kaj. Ne, pokazali so nam na zgledu. Pri tem so kar neverjetno uspešni, saj je vse nastalo v pičlih dveh letih. Pokazali so nam, da bi se tudi pri nas našli posamezniki ali skupinice, ki bi si upali lotiti morda ne istih, ampak podobnih projektov, saj so potrebe, ki jih imamo, silno različne in pestre. Brezdomci recimo najbolj pogrešajo perilo, nogavice, obutev, nasmeh. Pa tudi kaj, da bi se počutili koristne. Preveč razmišljamo o tem, da bodo rešitve

prišle od kdo ve kod in premalo, da smo rešitev mi sami. Dobro je, če najdemo tudi sogovornika, saj potem sva že dva, torej do tretjega ni več daleč. Da, tako moramo razmišljati. Ko gradimo hišo, je pomembna tista prva opeka in do zadnje je morda daleč, da se vselimo. Če gledamo hišo kot celoto, moramo videti tudi opeko (posameznika), ki jo sestavlja. Malta, to so naši odnosi. Smo tudi mi kot tista žaba: Če jo vržeš v vrelo vodo, skoči ven? Ko pa jo daš v hladno in jo počasi segrevaš, se »prilagaja« tako dolgo, da od vročine umre. Morda smo – bolj ko se kriza pogloblja – bolj potrpežljivo pasivni. Vendar je na dosegu roke tudi orodje, ki nam ponuja kaj boljšega. Ga bomo znali sprejeti? Malo akcije morda ne bi škodilo.

Lojze Smole

DOGODEK V PARKU BASAGLIA

Nekega dne so se prijatelji Parka Basaglia v Gorici (Italija) odločili, da prvič izvedejo neobičajen dogodek. Povabili so ljudi z obeh strani meje. In pred kratkim se je zgodil. Postavili so stojnice in popoldan se je pričel Grand Bazar. Na njem se je trgovalo in barantalo. Cene so bile stvar dogovora med prodajalcem in kupcem, kar je na vsakem bazarju običajno. Na tem Grand Bazarju pa je vsak kupec lahko odnesel domov izbrane stvari, četudi je prišel brez fčka v žepu ali mošnji. Pa ni nihče ničesar ukradel, kajti denar na tem bazarju ni bil potreben kot menjalno sredstvo. Nič ni bilo zastoj. Pa vendar so šle stvari iz rok v roke. Posebnost, zanimivost in privlačnost tega Grand Bazarja je bila blagovna menjava. Pa ne samo menjava predmetov, ampak tudi misli, idej, pozitivne verbalne in neverbalne komunikacije. Točno to je bila posebno neobičajna in privlačna zanimivost. Na

stojnicah je bila pestra ponudba različnih predmetov; od knjig pa do oblačil, keramike, slik, risb, okrasnih predmetov, igrač, video kaset, didgeridoojev, lovilcev sanj, vrtnic iz krep papirja, podstavkov iz školjk za skodelice, kotlička za polento, torb, pirografij, namiznih svetilk ... Na nekaterih stojnicah se ni menjavalo predmetov za predmete, ampak za udeležbo v spontano nastali vodeni skupini verbalne in neverbalne pozitivne medčloveške komunikacije. Da bi nekdo dobil predmet, ki si ga je zaželel, je vstopil v krog zbranih ljudi, ki so se držali za roke, se predstavil po imenu, se z vsemi pogledal iz oči v oči, povedal lepo misel ali željo. Kdor koli je želel, je vstopil v sredino kroga, kjer ga je nekdo od udeleženi objel, čemur je sledil skupinski objem. In ko se je ta končal, so sledili tudi objemi v parih. Bilo je več različnih načinov takšne verbalne in neverbalne komunikacije,

a ne glede na način in vzorec je šlo za posebna občutja povezanosti med ljudmi na osnovi medčloveške ljubezni. To v vsakdanjem življenju tako zelo potrebujemo in večinoma pogrešamo. Topli medčloveški stiki so največja posebnost in dragocenost tega Grand Bazarja, česar nimajo niti na Grand Bazarju v Istanbulu. Upati je, da se bo Grand Bazar ne le ponovil, ampak prav zaradi še vedno prevladujoče potrošniške miselnosti in usmerjenosti v denar kot največjo vrednoto tudi razširil in postal ne tradicionalen, ampak tudi vstopil v srca in vsakdanje življenje ljudi kot alternativa potrošništvu. Takšne alternative današnja potrošniška družba še kako potrebuje, pa ne le za boljše in lepše življenje, ampak za svoje preživetje.

Sart

NAŠI BANKIRJI SO POSOJALI DENAR PO KRŠČANSKEM NAČELU " BO ŽE BOG POPLAČAL."

NEK AJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TEBE LJUBIL?, 13. DEL

Končno je prišel dan odpusta, dan, ko naj bi začel ponovno živeti. Zaradi tablet Revija nisem občutil nobene želje po alkoholu. Vendar sem imel neizmerno željo po kavi. Pri zdravljenju je bila le-ta prepovedana, saj je bil to eden od stranskih učinkov. Z nečim si enostavno moral nadomestiti alkohol, bodisi s hektolitri kave ali tonami sladkarij. Na ponedeljkovih srečanjih s svojci je žena enega od sopicentov izjavila, da je pred mojem prej skrivala steklenice, zdaj pa mora skrivati napolitanke, saj jih poje več kot kilogram na dan. Tako sem v Radovljici zavil v prvi kavabar, s čimer sem kršil še eno od pravil zdravljenja; na vsak način se izogibati barom in gostilnam. Vendar pa sem zaupal čudežni moči tablet, zato se nisem bal, da bi podlegel skušnjavi. In res, ko sem vstopil v »kavabar«, mi je v nos udaril vonj po pivu. Takoj sem opazil učinek Revije, saj mi je v trenutku postalo slabo, tako da sem hitro naročil belo kavo in se usedel na letni vrt, saj je bil lep julijski dan. Ko sem prispel v Ljubljano, sem izvedel, da se ravno tisti dan začne Trnfest in to s stand-upom, katerega ljubitelj sem. Bil sem v dilemi – iti ali ne iti. Dobro sem vedel, da bo vsak drugi, če ne celo vsak obiskovalec imel v roki pivo ali kako drugo alkoholno pijačo. Vedel sem, da čez Revijo ne smem piti, ker bodo posledice katastrofalne. Sploh pa sem bil po izkušnji v Radovljici prepričan, da ni nobene možnosti, da bi kar koli spil. Bal sem se edino,

da mi bo zaradi tega ves večer slabo. Vsemu navkljub sem se proti sedmi opravil proti KUD-u France Prešeren. Samo predstavljal sem si lahko reakcijo svoje terapevtke iz Begunj, če bi vedela za mojo namero. Po moje bi jo od jeze in razočaranja nad mojo nespametnostjo pognalo v nepredstavljive višave. Še preden sem stopil na prizorišče, je pred KUD-om mladina konzumirala vse mogoče vrste alkohola. Nekako me to ni motilo, zalotil sem se, da jih pomilujem in obenem upal, da jih sreča pamet, preden bo prepozno. Na prizorišču je bilo vse po pričakovanjih. Vse ovito v rdečo ali zeleno barvo – barvo slovenskih pivovarn, vendar me to ni niti malo ganilo. Tisti večer sem užival in to prvič po 14 letih s plastenko vode z okusom v rokah. Nasploh sem začel pridobivati na samozavesti in upanje v meni je iz dneva v dan raslo. Uspelo mi bo!

Marko Nakrič

TI

Alkohol in sovraštvo,
ki ga gojiš do mene,
je neizpričljivo.
Ko spiješ svojo litro
in poješ svojo terapijo,
končno lahko zadiham
razprem krila!

Obsojajoči pogledi,
ko si na metadonu in benzotih,
preprosto nisi ti.

Počutim se sama,
v sebi kričim, srce boli,
duša umira. Kje si?
Prosim pridi nazaj!
We are not as others.

ŠB

NAZAJ V PRETEKLOST

Nisem ne star ne mlad, vidim
in čutim le to, da je bilo pred
tridesetimi leti lepše. Bolj čustveno
in bolj romantično. Imel sem službo,
sodelavce, ki so bili prijazni do mene
in s katerimi smo si delili skupnega
sovražnika. To je bil direktor. Sej se

mi je kr smilil. Ko smo bili žejni,
in to je bilo velikokrat, nas je
premamila gostilna. Tam smo jedli
in pili in se smejali, pa tudi jokali.
V tistih časih je bila kraljevina
proletariata. To je pomenilo, da je
imel delavec vedno prav. Ko smo
že par ur delali šit v gostilni, se
je direktorju mlo storilo. Verjetno
je bil živčen in osamljen. Moral je
požreti svojo direktorsko čast in
nas je prišel lepo prositi, če gremo
delat. Ker nismo bili pizde, se nam
je direktor zasmilil. Zmenili smo se,
da naš vodja, to je bil šef, spiše še
dva špricerja, delavci pa smo popili
pir do konca. Pa smo šli delat. Vsi
smo bili zadovoljni. Direktor, šef in
delavci. Še največji problem je bila
čistilka, ki je cugala na skrivaj. Nikoli
jo ni nihče videl pit, ampak zadeta
je bila kot mamba, zadah pa je imela
kot superhik. Noben ji ni mogel nič.
Če ji kaj ni bilo všeč, se je začela dret
in tuliti. Zato smo se je bolj bali kot
direktorja. V bistvu je bila snažilka
zakon. Če se je pojavila trezna, smo
bili vsi veseli. In pomirjeni. Eden od
sodelavcev je treniral jogo. To je delal
tako, da je istočasno stal na glavi in
v tem položaju pil pivo. Res – bil je
model. No, potem smo imeli pa še
enega bumbarja, za katerega smo vsi
vedeli, da je diplomu kupil. Ampak
bil je nedotakljiv, ker je poznal prave
ljudi. Ampak obnašal se je vzvišeno,
kao da je ne vem kaj. Enostavno je
bila to ena napihnjena rit. Nihče ga
ni maral in mu niti kupljena diploma
ni pomagala. No, tako je bilo včasih.
Upam, da so še vsi živi in zdravi.

Kavica

THE TRAIN

There is one train,
the train of pain.
We hide there from the rain
and we play it's game.
But who's the man
and what's the game?
Are we insane
or just playing the wrong game?
Is it all in vain?
Can we win this game
and escape from the train of pain?

Miš

ANEKDOTE IZ PRODAJE

TURIZEM SO LJUDJE

Ko sem prodajal Kralje ulice, sem srečal prijaznega hotelirja, ki pač vozi kovčke in pomaga gostom hotela Union. Ko sem šel mimo s Kralji ulice, me je prijazno prosil, če lahko pogleda izvod. In ko je videl nekaj, kar ga je zanimalo, ga je tudi kupil, da si pač skrajša svoj čas. Res je bil priazen. Takšni dobri ljudje te vedno spravijo v dobro voljo.

Tadej B.

SVETLA LUČKA

Ko se zazrem in pogledam v nebo, pa potem še ljudi, ki brezbrizno hitijo mimo mene, se sama v sebi vprašam, kje je kakšna dobra duša, ki bi lahko pomagala?! Zelo redki se sploh ustavijo in tudi če ne kupijo revije, je že prijazna in topla beseda več kot dobrodošla. Posebej bi se zahvalila gospodu Rozmanu, ki revijo vedno kupi in s tem pomaga po najboljših močeh.

Špela B.

VETROVEN DAN

Prodajal sem na svojem stalnem mestu v Kosezah in vreme mi je bilo nenaklonjeno. Pritiskal je mraz in veter je pihal s tako močjo, da sem se kar tresel. Vendar pa sem tisti dan potreboval denar za hrano, večinoma namreč prodajam za sproti. Tako vsak dan zaslužim vsaj za hrano, če pa se nabere še kaj več, tisto prihranim za najemnino. Tisti dan sem bil torej čisto brez denarja in ni mi preostalo drugega, kot da prodajam kljub vremenu. Vremenu v brk skorajda. Ljudi je bilo ravno zato bolj malo

in počasi sem že začel izgubljati voljo, ko je mimo prišel starejši možakar. Ko je vstopal v trgovino, me je samo čudno pogledal, saj sem dobesedno drgetal, ko pa se je vrnil, se je ustavil in me ogovoril. Povabil me je na čaj in malico v bližnjo restavracijo. Malce sva se zaklepetala in ko sva se že namenila vsak po svoje, mi je v roke stisnil desetaka in mi zaželel veliko sreče pri prodaji. Za lepo gesto sem mu nadvse hvaležen, saj me je več kot pogrela.

Perice

KRALJI – VREME

Najpogostejši vprašanja med prodajo Kraljev ulice sta, koliko zaslužim ter vprašanje o vremenu. Najpogostejša debata o tem steče ob vročem, mrzlem ali deževnem vremenu. Če je vroče ali mrzlo, »moram« na vprašanje »Ali ti je kaj vroče?« odgovarjati na vsakih pet minut. Zamislite si, kolikokrat je to, če si pred trgovino 7 ali 8 ur. Bi pa k temu dodal, da se mi zdi čudno, ko me ljudje ob 2. uri popoldan sprašujejo, če me kaj zebe. Če si namreč zunaj od osme ali devete ure, ti je ob dveh seveda že prijetno toplo, ker si dal najhujši mraz čez v prvih petih minutah, ko si prišel ven. Pride pa do trgovine, kjer prodajam, velikokrat Andrej, Pečenko (za tiste, ki ga ne poznajo – vremenoslovec), s katerim sem ter tja tudi kakšno rečeva. Zagotovo je on v primerjavi z mano še veliko bolj pod »udarom« ljudi na vprašanja o vremenu.

Stripi

NIKOLI NE VEŠ

Prodajam Kralje in mimo trgovine ter seveda tudi iz nje hodijo številni ljudje. V dveh do treh urah se ni zgodilo nič, potem pa mi nekdo potrobi iz avta ter me kakih 50m stran pokliče k sebi. Pomislil sem, da kaj išče, je pa - ne boste verjeli - hotel kupit revijo. Zdaj pa pomislite kakšne so procentualne možnosti, da ti cela horda ljudi, ki gre mimo

ne kupi revije, nekdo, ki gre z avtom mimo, pa se prav zaradi tega ustavi...

Stripi

MOJ PRVI DAN PRODAJE

V torek, 6. 11. 2012, okoli 11. ure, sem prvič prodajal časopis Kralje ulice. Po Marijanovih navodilih sem šel na xy »punkt«. Prepoznal sem gospo, ki je šla v firmo in sem jo prijazno nagovoril. »Tako pridem,« je dejala, vstopila v recepcijo in se vrnila z dvema kolegicama. Kupile so vse 3 izvode časopisa, ki sem jih imel na razpolago in so bili vredni 3 EUR + 4 EUR dodatka. Torej velja izrek, da se po jutru dan pozna.

Arne

HVALA

Čeprav zna biti predvsem pozimi precej naporno, še vedno ka rada prodajam Kralje ulice. Všeč mi je to, da med čakanjem na stranke preživim veliko kvalitetnih trenutkov s svojim partnerjem, ki mi pomeni vse na svetu (in včasih vmes sestavim še kakšno pesmico za Kralje). Največ pa mi pomeni to, da se najine stalne stranke iskreno razveselijo in nama podarijo svoje nasmeha, včasih pa si vzamejo tudi nekaj minut za klepet, kar naju vedno spravi v dobro voljo. Ne bom naštevala vseh, ker itak sami vedo kdo so. Bi pa izpostavila dogodek iz lanske sezone, ki mi še danes orosi oči. Deklica, ki jo je očka vozil na plavanje v Tivoli, je donla s pomočjo babice izdelala pisano verižico zame in pisano zapestnico za mojega partnerja in nama ju prinesla v Tivoli. Od takrat naprej imam to verižico vsak dan ovito okrog levega zapestja. Takšne male pozornosti človeka zelo razveselijo in odtehtajo vse slabe trenutke dneva, posebej če se znano nanje osredotočiti. Zato še enkrat najlepša hvala vsem rednim strankam za vaše iskrene nasmeha in druge male pozornosti.

Leah

SLOVENIJA, BIH IN SRBIJA O BREZDOMSTVU

26. septembra je na Brdu pri Kranju potekal seminar Primerjava obravnave brezdomstva v Sloveniji, BiH in Srbiji. Izredno sem bila presenečena nad predstavitvijo zavetišča Duje v BiH, ki deluje od leta 2004 pod okriljem organizacije MFS EMMAUS Doboju Istok. Omenjeno zavetišče razpolaga s kapaciteto za 500 ljudi in je opremljeno z novodobno medicinsko opremo, laboratorijem in celo stomatološko ordinacijo. Sami na leto proizvedejo 35 ton hrane. Ukvarjajo se s pridelavo sadja, zelenjave in celo sira. Z gospodom Mirzo Efendićem iz MFS EMMAUS sva si na kavici med odmorom izmenjala misli in prišla do enakih ugotovitev; največji problem je prepričati lokalne oblasti, da omogočijo uporabo praznih objektov in tudi to, da je prav vsakdo za nekaj uporaben, pa čeprav je na invalidskem vozičku. Če nič drugega, je zagotovo skoraj vsakdo zmožen pleskanja zidov v zapuščenih objektih, ki počasi, a zagotovo propadajo. Kar se tiče financ, je sistem v razdeljeni BiH toliko bolj nedostopen za tovrstne projekte, kar je g. Joldić iz Centra za socialno delo Tuzla s prispodobno plastično prikazal: »Mi te čebule nismo niti zavohali, kaj šele da bi jo pojedli.« V Beogradu deluje zavetišče, presenetljivo, že od leta 1973 in imajo kapacitete za približno 100 ljudi. Pozimi zagotovijo dodatna ležišča. Beograščani so nam postregli s 7-minutnim videom, ki nas je vse vidno šokiral, saj smo zagledali težke primere bolnih ljudi, ki so jih sprejeli v zavetišče. Ko to vidiš, enostavno izgubiš predstavo, da živiš v 21. stoletju, v zameno pa dobiš občutek, da si v 12. stoletju, ko ni bilo nič nenavadnega, če so po svetu hodili ljudje odprtih in gnojnih ran. Na žalost to obstaja še danes in obstaja tudi pri nas v Sloveniji, če le malo bolj odpremo oči. V vseh treh državah je še zdaj temeljni problem definicija brezdomstva in posledično tudi statistična opredelitev. Gospa Danica Ošlek iz MDDSZ je na okrogli mizi omenila, da lahko v Sloveniji govorimo celo o 70.000-ih brezdomcih. Boris Kosec (vodja zavetišča za brezdomce v Ljubljani) je omenil problem paliativne oskrbe, ko npr. pripeljejo osebe iz onkologije v zavetišče, kjer naj bi jim nudili »domačo oskrbo«, nakar se začne prestavljanje ubogega onkološkega bolnika iz bolnice v zavetišče in nazaj, dokler pač oseba ne umre. Kosec je odkrito priznal, da si na žalost sploh ne želi, da bi oseba umrla v zavetišču, ker je

foto: Anja

urejanje kasnejše dokumentacije zelo zapleten in zahteven proces. Po vsem povedanem lahko sklepam, da je razpad Jugoslavije in vojna, ki je sledila, pustila ogromen madež, ki se ga ne da tako enostavno izbrisati. Zaključek, ki je sledil, je, da se vprašanje brezdomstva ne bo dalo drugače urediti, kot da se ga resno loti reševati določena stranka, ki bo vključila reševanje tovrstne problematike v svoj program. Interesantno pa se mi zdi, da so finance vselej tak problem. Žalostno je predvsem dejstvo, do katerega sem prišla ob prebiranju knjige Moja zona odgovornosti Senahida Kahrmanovića. V njej so namreč predstavljeni podatki, koliko so fizične osebe plačevale za orožje in bila sem resnično šokirana nad tem. Jugoslavija naj bi med drugim razpadla zaradi prezadolževanja in vedno premalo denarja, za orožje pa se ga je, zanimivo, vedno našlo in to takoj. Žalosti me občutek, da tudi ta recesija in pomanjkanje denarja lahko vodita le v bodoče vojne, za kar se bodo denarna sredstva očitno takoj zagotovila. Naj zaključim s svojim razmišljanjem; upam, da bo naša prestolnica dobila zavetišče, ki bo primerno statusu glavnega mesta evropske države, kajti v primerjavi z zavetiščem Duje v BiH in upošteva dejstvo, da je tam resnično vihrala vojna, ostajam brez besed.

Anastasia Om

DOBRODELNOST UPOKOJENCEV: IZDELAVA VOLNENIH ŠALOV IN KAP ZA BREZDOMCE

Kralje in Kraljice so presenetili člani društva Dnevnih centrov aktivnosti za starejše s pobudo, da bi nam v času, ko zima že nestrpno čaka pred durmi, darovali nič več in nič manj kot sto šalov in 20 volnenih kap za povrh, vse skupaj plod njihovih rok. V Dnevnih centrih aktivnosti za starejše namreč potekajo številne dejavnosti, namenjene njihovim članom, ena izmed teh je tudi pletenje in kvačkanje, ki poteka pod budnim očesom ali taktirko gospe Valentine ali kar Tince, kot ji pravijo. Od marca letošnjega leta do 10. oktobra, ko smo se sešli v naših prostorih, je približno 30 članic iz skupaj petih centrov spletlo vse te šale, ki bodo več kot dobrodošli v prihajajočih zimskih dneh. Hvaležno smo jih sprejeli, drug drugemu predstavili svoje društvo in izmenjali prenekatero izkušnjo. Druženje je bilo več kot prijetno in v upanju, da se še kdaj ponovi, se našim gostom najlepše zahvaljujemo.

Kralji ulice

fotograf: Maja

ALTERNATIVNI MEDIJI NA BALKANU

V sodelovanju z Mirovnim inštitutom, Inštitutom za sodobne družbene in politične študije in ob finančni podpori East East Beyond Borders Programa (Open Society Foundations) je Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice realiziralo projekt poimenovan Moč alternativnih medijev. V sklopu tega smo 11.10. v kulturnem centru Rog organizirali konferenco z naslovom »Prvo srečanje alternativnih medijev«, ki delujejo na področju nekdanje Jugoslavije (Slo, Hrvaška in Srbija). Gostje (po abecednem redu) Bojan Anđelković, odgovorni urednik RŠ, Robert Bobnič, odgovorni urednik revije Tribuna, Roman Kuhar (izvršni urednik revije Narobe), Zoran Mihajlovič, glavni in odgovorni urednik Studia 12, Matej Delakorda, novinar studia 12, novinarka Radia Slovenija (iz oddaje za romske manjšine), gostji iz Beograda Nikoleta Kosovac in Virdžinia Djeković (obe sodelavki cestnega časopisa Lice ulice) ter gosta iz Zagreba Josip Kramar in Smiljana Kumeck (sodelavca cestnega časopisa Ulične svetiljke) ter seveda ekipa Kraljev, smo skušali s skupnimi močmi ter ob primerjavi svojih pristopov, konceptov, načinov dela, financiranja ter distribucije, izluščiti bistvo alternativnih medijev. Zanimalo nas je zakaj so le-ti deklarirani kot alternativni, kaj jih/nas loči od ostalih, kako ohranjati avtonomijo in obenem eksistenco. Na ta in podobna vprašanja smo skušali odgovoriti na okrogli mizi, ki ji je sledil še neformalni del (projekcija video filmov KU in koncert skupine Barka tone in bele plombe). Srečanje pa je predstavljalo le uvodni del projekta, saj je čez teden dni ekipa prodajalcev in ustvarjalcev časopisa Kralji ulice v želji po večji povezanosti uličnih časopisov na licu mesta spoznavala delovanje sorodnih organizacij v Zagrebu in Beogradu. V Zagrebu smo se srečali s sodelavci cestnega časopisa Ulične svetiljke. Gostitelji so nam dodobra zapolnili urnik in nam uspeli približati njihov način dela in težave, s katerimi se ob tem srečujejo. Vezane so predvsem na dejstvo, da v Zagrebu nimajo svojih prostorov in potrebnega kadra, ter da jih za povrh pesti še pomanjkanje financ. Časopis izhaja na Reki, v Zagrebu zaenkrat izvajajo le distribucijo. Moram pohvaliti njihovo zavzetost, saj so vsi ustvarjalci časopisa prostovoljci, nekateri tudi študentje. Potrebno je veliko časa in zavzetosti, da časopis izide, posledica česar je, da Ulične svetiljke izidejo le petkrat letno. Na okrogli mizi v zagrebški Mestni knjižnici so nam predstavili tesno sodelovanje med knjižnico in uredništvom časopisa. S skupnimi močmi izvajajo programe za izobraževanje brezdomnih oseb na področju informacijske pismenosti, izvajajo kreativne delavnice, ter jim dajejo možnost prostovoljnega delovanja v svojih prostorih. Vse to jim je v nedvomno pomoč pri vključevanju v družbena dogajanja in s tem tudi na trg dela. Predvsem si želijo brezdomce vključiti v družbeno mrežo in porušiti socialne meje ter predsodke, ki spremljajo osebe z roba družbe. Obiskali smo tudi zagrebški Volonterski center, ki prav tako sodeluje z Uličnimi svetilkami. Njihova najmočnejša točka so prostovoljci, ki brezdomnim poskušajo pomagati pri reševanju konkretnih problemov. Poskušajo jih vključiti v družbeno dogajanje s pomočjo obiskov kulturnih in športnih dogodkov ter skozi preprosto, a učinkovito druženje in pogovor. Vsekakor se bodo ustvarjalcem Uličnih svetiljk z vstopom v Evropsko

unijo odprla mnoga vrata, ki trenutno ovirajo njihovo delovanje. V Beogradu so bili naši gostitelji ustvarjalci cestnega časopisa Liceulice. Ta objavlja v večini prispevke profesionalnih piscev in je relativno mlad ulični časopis, ki pridobiva na prepoznavnosti. Izhaja enkrat na mesec in pol. Tudi oni so nam pripravili zelo bogat urnik. Uredništvo sodeluje (predvsem kar se distribucije tiče) z mnogimi organizacijami s področja sociale, nekatere smo obiskali. Center za integracijo mladih se ukvarja s pomočjo otrokom, ki živijo in delajo na ulici (perejo vetrobranska stekla, pojejo na tramvaju, zbirajo reciklažne surovine itd.). V dnevnem centru, ki je odprt 24 ur na dan, so zaposleni pedagogi, nočni vzgojitelji, medicinska sestra, pravnik in socialna delavka. Center najstnikom pomaga pri osebni rasti, jim plačuje različne izobraževalne programe ter šolanje. Pristop je v veliki meri individualen, kar se mi je zdelo zelo pozitivno. Če želijo, lahko uporabniki centra zaslužijo kak dinar tudi s prodajo časopisa. V društvo Živimo zajedno, ki je bilo ustanovljeno na pobudo staršev oseb s posebnimi potrebami, osebam nudijo pomoč v obliki cele palete ustvarjalnih delavnic; od umetniških do zaposlitvenih, športnih, glasbenih itd. Seveda so tudi njihovi uporabniki uspešni prodajalci časopisa Liceulice. Na ta način se osebe z motnjami v razvoju učijo komunikacije in aktivno vključujejo v družbo. Obisk nevladne organizacije Smart kolektiv je bil zelo ploden, saj smo si izmenjali ideje glede ustvarjanja časopisa samega. Oni so v največji meri aktivni na področju družbenega in kulturnega aktivizma ter socialnega podjetništva. Eden izmed ciljev sodelovanja med Smart kolektivom (ki je krovna organizacija) ter časopisom Liceulice je distribucija in prodaja po celi Srbiji. Trenutno še iščejo prave partnerje. Lahko pa omenim, da jim je na noge uspelo postaviti franšize v Bosni in Hercegovini, Makedoniji in na Kosovu. Časopis Liceulice je tesno povezan tudi s Sprejemališčem za odrasle v Beogradu, kjer prebiva okoli dvesto oseb. Tudi njim nudijo možnost izboljšanja finančnega stanja s prodajo časopisa. Vsi skupaj pa si želimo več sodelovanja, več povezanosti, organizacije skupnih delavnic in festivalov. Vsem, ki smo jih spoznali med našim obiskom, želimo veliko uspehov pri njihovem delu in jih lepo pozdravljamo.

Pripravili: Jean Nikolić, Iztok Koren in MG

Zagreb,
22.-23.10.

Beograd,
24.-26.10.

Zgodbe o kolesih:

LEZIKOLO

foto: Bojan Dekleva

016
KRALJI
ULICE

Na stara leta se pri mnogih kolesarjih pojavijo problemi s hrbtenico. Ne le pri dvigovanju težkih bremen, ampak tudi pri kolesarjenju. Pojavijo se bolečine v križu, ko kolesar poganja gonilke in se obrača. Če bi kolo lahko vozili leže, bi bila hrbtenica ravna in njene obremenitve manjše. Če bi človek hotel na kolesu ležati, bi se morala spremeniti tudi lega krmila in gonilk. Takim kolesom pravimo ležeča kolesa ali lezikolesa. Na začetku prejšnjega stoletja so se na tekmovanjih pojavila tudi takšna kolesa, vendar je bila motivacija za njihovo konstrukcijo predvsem v doseganju manjšega zračnega upora in s tem možnost doseganja večjih hitrosti.

foto: Bojan Dekleva

Noge naprej, glava zadaj, krmilo pod nogami

Današnja oblika kolesa je nastala že kakih 10 let pred koncem 19. stoletja in se tako močno uveljavila, da so drugačne konstrukcije koles kasneje zelo pogosto sprejeli s posmehom. Kljub temu je začelo neko francosko podjetje leta 1914 izdelovati ležeče kolo, vendar je ta projekt zaradi prve svetovne vojne zamrl. Po vojni so nadaljevali z razvojem te ideje in v 30. letih se je zgodilo, da je razmeroma neznan tekmovalec na dirki z ležečim kolesom premagal dotedanjega šampiona na klasičnem kolesu. Zato je mednarodna kolesarska zveza (UCI) prepovedala uporabo ležečih koles na kolesarskih dirkah in njihov razvoj se je spet ustavil.

foto: Bojan Dekleva

Veriga ja zaščitena s plastično cevjo

foto: Bojan Dekleva

Zaradi okretnosti morata biti kolesi čim bližje

Eden od prvih široko dostopnih modelov ležečih koles je bil Avatar 2000, ki je bil razvit v začetku 80. let prejšnjega stoletja. S tem kolesom je bil dosežen tudi svetovni rekord v hitrostni vožnji na tekmah, ki jih ni nadzorovala UCI.

Približno 15 let kasneje sem šel v Copenhagen ponovno na obisk h gospodu Rasmusenu, takrat že poznanemu konstruktorju tricikla Leitra, ki ga podrobneje opisujeta prispevka v letošnji junijski in julijski številki Kraljev ulice. V njegovi delavnici sem videl, da je izdeloval in prodajal kopije slavnega, na Nizozemskem razvitega lezikolesa M5, s katerim so takrat že podrli nekaj hitrostnih rekordov. Dal mi je enega, da ga preizkusim, v meni se je nekaj premaknilo in takoj sem se zaljubil vanj. Vožnja z njim je bila namreč nekaj posebnega. Voziš ga v skoraj ležečem položaju, z nogami naprej, zato se pri veliki hitrosti na njem počutiš veliko bolj varnega. Veliko bližje si tlom, zato je strah pred padcem manjši. Predvsem pa je v ležečem položaju veliko udobneje in prijetneje opazovati okolico.

Tako sem »postrgal« ves denar, ki sem ga imel s seboj, in tam kupil bistvene sestavne dele tega kolesa. Takoj sem šel domov in ga sestavil. Dodati sem moral še krmilo, zavore, obe kolesi in blatnika. Uporabil sem prednje kolo od Ponyja, zadnje pa od starega dirkalca. Šele po tednu intenzivne vadbe sem se upal z njim zapeljati v promet, se v križišču ustaviti in potem zaviti na levo. Na njem je težje držati ravnotežje in tudi v klanec ga je težje poganjati, a je užitek pri vožnji zaradi nižjega težišča toliko večji. Je pa ta užitek težko natančno opisati ... treba ga je doživeti. Zaradi tega doživetja sem kolo kupil takoj za tem, ko sem ga imel priložnost preizkusiti, čeprav tega prej nisem načrtoval.

Tako kot na tekmi v 30. letih se je tudi meni potrdilo, da je to kolo izredno hitro, kar še posebej pride do izraza po klancih navzdol, ko je vožnja za kolesarske zasvojenke čisti užitek.

Riko Jerman

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

KONEC ALI NOV ZAČETEK

monika.buhancic@kraljiulice.org

No, pa ga imamo ... december 2012 namreč. Datum, ki že vrsto let pred seboj nosi negativen predznak, strah vzbujajoče občutke, verske podtone in vraževerne debate ob kozarcu piva, soka, kave ali čaja. Vse skupaj so pred davnimi časi zakuhali spoštovani fiziki, astrologi, astrofiziki, astronomi in delno tudi malo manj spoštovane čarovnice, vrači, magi in vedeževalci. Večina najbolj pozna ime, ki je povezano z vsem naštetim, in to je zagotovo Nostradamus. Pa niti slučajno ni edini, ki se je ukvarjal z zvezdami, zvezdnimi in duhovnimi pojavi ter s številskimi. Že stoletja so Nostradamusove prerokbe del zgodovinskih zapisov. Čeprav zelo špekulativna in sporna, avtorjeva zapuščina trmasto o(b)staja. Številne starodavne kulture opisujejo grozljive dogodke v bližnji prihodnosti in sleherni so vezani na datum, ki že zelo dolgo buri duhove. Risbe, ki so jih pred kratkim odkrili in za katere mnogi mislijo, da pripadajo slavnemu preroku Nostradamusu, morda vsebujejo odgovor. Prav res se nahajamo na robu največje poti v zgodovini. Življenje na Zemlji se je v preteklosti vsaj petkrat spopadlo z grožnjo izumrtja. Ali nam Nostradamus govori, da je na obzorju še ena epska katastrofa? Tako kot prerokbe v njegovih štirivrstičnih pesmih ali kvartinah so tudi risbe polne šifriranih opozoril. Mnogi se danes, razočarani nad dejstvom, da znanost ne ponuja odgovorov, obračajo v preteklost. Naš planet se sooča s krizo alarmantne kompleksnosti; s pomanjkanjem nafte, z izumiranjem vrst, s smrtonosnimi cunami, z ekonomskim kaosom in nuklearnimi grožnjami ... Je to naključje? Ali napoved nečesa bolj zlovesčega? Prišli smo do trenutka v času, v katerem bo svet ali uničen ali pa bo ustvarjen nov. Bodisi eno ali drugo, srednje poti ni. Vsaka svetovna civilizacija brez izjeme je imela svoje prerokbe o koncu sveta. Maji so razpolagali z ogromnimi znanji in še danes nekateri znanstveniki dopuščajo možnost, da so jim pri tem pomagali nezemljani. Ko se spomnim, da sem včeraj na osrednjem Dnevniku nemo opazovala, kaj je povzročilo obilno deževje in povodenj v ljubi mi domovini (ko Vam tole pišem, smo 6. novembra), mogoče vse skupaj niti ni tako zelo za lase privlečeno. V Združenih državah so komaj dobro zadihali po razdiralnih posledicah Sandy, ki ni ime zapeljive holivudske dive, pač pa orkana, ki je med drugim divjal tudi v New Yorku. Nebo nad Manhattnom se je bleščalo, prihrumel je veter, deževje, v mestu je zmanjkalo elektrike ... Medtem ko svetovna javnost večji del pozornosti posveča pustošenju orkana v ZDA, obubožani Haiti, ki ga je prav tako prizadela ta nevihta, prosi za mednarodno pomoč in mu že grozi pomanjkanje hrane. Orkan druge kategorije je divjal po otoku in po zadnjih informacijah vzel več kot 50 življenj. Uničil je pridelke in domove ter prekinil promet. Po podatkih ministrice za zdravje Florence Guillaume so po njem zabeležili številne primere kolere. Ponekod počasi postaja vse bolj napeto, kot na primer na

Staten Islandu, kjer je Rdeči križ začel dovažati pomoč z nekajdnevno zamudo. Predsednik občine James Molinaro je krajane javno pozval, naj tej organizaciji ne darujejo ničesar več, ker tega zaradi malomarnosti in počasnosti ni vredna. Po drugi strani in z druge strani sveta ponujajo roko pomoči tisti, za katere Američani nimajo najboljšega mnenja: »Pripravljeni smo pomagati prebivalstvu ZDA, ki so ga prizadele poplave,« je za iransko poluradno tiskovno agencijo Fars sporočil Mahmud Mozaffar, ki vodi organizacijo, imenovano Rdeči polmesec – gre pa za nekakšno islamsko različico Rdečega križa. Prav v ZDA je ta situacija načela pogovore in razprave, kako malo je treba, da pride med ljudmi do kaosa. Pomanjkanje bencina je spravilo na kolena še tako strpne osebe in čez dan je bil denimo Staten Island čisto običajno mesto (če zanemarimo opustošenje in vsečloveško mizerijo), prebivalci pa so se najbolj bali večernih ur in noči, ko so na plano prihajali člani tolpe, raznorazni kriminalci, tatovi, divjanja potrebni posamezniki in porast kriminala je hitro preseгла vse predvidevane številke in statistične napovedi. Kaj nas torej čaka in kaj nam bo prineslo vse to desetletja dolgo neupoštevanje Matere narave, njenih zakonov? V življenju ni naključij tovrstnih razsežnosti in nekoč nam bo izstavljen račun za naše sprenevedanje, neupoštevanje in nespoštovanje. Naravo smo izcedili do zadnje kaplje »krvi«. Torej ideja, da se bo leta 2012 pričel konec sveta, niti ni tako nora. Seveda konec sveta ne pomeni nujno velikega buma in vse bo pomrlo, ampak zgolj konec sveta, kot ga poznamo in je zatorej na mestu obračanje k »zidanju temeljev za boljši jutri« ... Apokalipsa, takšna ali drugačna, je zagotovo neizogibna in tudi prav je tako. Le ozrite se okoli sebe in pomislite malo, v kakem svetu trenutno živimo. Pomembna je zgolj ena stvar in vse, kar je povezano z njo – denar in zunanji videz, plehkost, dober avto in hiša, najnovejša oblačila, drag nakit ... Kje smo izgubili prijateljstvo, zvestobo, resnicoljubnost, duhovnost, dobroto, poštenje, empatijo, družbeno angažiranost, pomoč drugim ... V prejšnji številki sem pisala o svoji želji pomagati drugim bolj organizirano, masovno in kako je za to do neke mere poskrbel projekt ZN, sedaj nam je podobna zadeva prišla veliko bližje, in sicer akcija imenovana »Pay it forward!«, poimenovana po istoimenskem filmu. Njena slovenska predstavica je ga. Alenka Terčič, ki jo lahko kontaktirate preko njene facebook strani, kjer najdete tudi vse potrebne informacije. No, pa začnimo leto 2013 na ta način, da se pridružimo iniciativi, ki od Vas ne zahteva popolnoma ničesar kot zgolj širjenje dobre volje in dobrih del.

Bolj srečno kot do sedaj Vam želi,

Vaša Biba

NARAVNOST NEVERJETNO JE, KAKO POSTRANI VOZIMO.

KRALJI ULICE IN TONY CEALY (GLEDALIŠČE ZATIRANIH)

Kralji ulice: Povej nam, s čim se ukvarjaš?

Tony: Imam več programov in projektov. Vsak od njih je v različni fazi razvoja. Eden od projektov je za Saint Mungoes, to je organizacija za brezdomce v Londonu, kjer učim socialne delavce uporabe ustvarjalnih tehnik za obravnavo uporabnikov.

Še kakšni drugi projekti?

Tony: Naslednji projekt je imenovan Back on Track. To je projekt, ki sloni na umetnosti, namenjen mladim med 16. in 22. letom, ki niso zaposleni, se ne šolajo, niti ne v večernih delavnicah. Cilj tega projekta je, da udeležencem viša samozavest pri iskanju zaposlitve.

Tvoje delo je socialno usmerjeno. Zakaj?

Tony: Dobro vprašanje. Kot mladenič sem se počutil izključenega, imel sem prijatelje odvisnike, v zaporu, v norišnicah. To me je obkrožalo. En trenutek so bili v redu, naslednji nori. To je razlog, zakaj. Hkrati pa primanjkuje ljudi, ki počnejo moje delo. Kot umetnik hočem biti izzvan s projekti, ki jih počnem, in vse te institucije mi ponujajo izziv, za razliko od poučevanja bogatih za dobro plačilo.

Katere spremembe vnašaš?

Tony: Nekdo gre v gledališče, da doživi dramo. To človeka spremeni, poveča mu zavedanje. Spremembe vedno pridejo z izkušnjo. To je poslanstvo umetnosti. V to verjamem. Zaradi umetnosti vem, kaj hočem, bolj sem motiviran, samozavesten. Prav tako ostali. Bolj se zavedajo svojega obnašanja in to so spremembe, ki jih vnašam.

Kaj naj s temi spremembami naredi posameznik?

Tony: Izboljša osebno življenje. Lahko pa ima delavnice, gre nazaj študirat, pomagat ostalim ljudem. Kaj pa vem. Glavno je, da doživijo spremembo na bolje.

Zakaj prihajaš v Slovenijo?

Tony: Povabili so me vodit delavnico o drami. Uspela je in spoznal sem ljudi, ki so hoteli še več.

Kaj misliš o slovenskih delavnicah?

Tony: Udeleženci so zelo tiho, vljudni. Delal sem z mnogimi skupinami in povsod so glasni. Slovenske pa so zelo tiho, rabil bi pajser, da jih odprem, in ravno to mi je zanimivo. Ko sem se selil v Anglijo, sem imel o Angležih mnenje, da so požrli metlo, tako so mirni. Zelo podobno je s Slovenci. Ko pa jih odpreš, postanejo zelo zgovorni.

Razloži razliko med miren in distanciran, ki si jo obravnaval na predavanju?

Tony: Miren je tisti, ki je prisoten, se zaveda dogajanja, kdor pa je distanciran, se dogajanja sploh ne zaveda.

foto: Peter Pitambar Pangerc

Kaj torej misliš, so Slovenci mirni ali distancirani?

Tony: Sigurno mirni.

Imaš kakšno sporočilo?

Tony: Občutek imam, da odnos postaja vedno bolj zdrav in vedno bolj komuniciramo med sabo. Delavnice so vedno boljše in vseskozi razmišljamo še o dodatnih izboljšavah. To mi je v izziv, saj moram poskrbeti, da ne zaostajam. Rad bi tudi tukaj spoznal ljudi, od katerih se bom sam učil. Ena od sprememb, ki bi jih rad videl v slovenski vladi, je, da podpira in angažira ljudi, ki so se zapisali umetnosti in to v prid in za spremembo socialno šibkih. Zakaj se izurjen operni pevec ali pevka ne posvetita socialno šibkim? Priredili bi lahko konferenco o urjenju socialno šibkih s strani uveljavljene elite. Več uveljavljenih umetnikov bi moralo pomagati in izobraževati socialno šibke.

Peter Pitambar Pangerc

VSE SLOVENSKE KLOŠARJE BI MORAL PAPEŽ BENEDIKT 16 POSVETITI V SVETNIKE, KER SO ČUDEŽNO PREŽIVELI
GOSPODOVO LETO 2012!

GREGOR B. HANN

OBRAČUNALI SMO!

In nam je uspelo ... Obračunati z vami, drage podpornice, dragi podporniki. V drugo. Dražbeni Obračun opoldan se je zgodil na sončno oktobrsko nedeljo pred Vinoteko & cafe galerijo Maximal. Navsezgodaj smo se zbrali ob Ljubljani, začeli razstavljati stvari in vabiti mimoidoče radovedneže na opoldanski dogodek. »Pa kako dražba, a ni že vse dovolj drago,« se je hudomušno obregnil prisoten boljšjakar. »O, to pa ne,« smo ga takoj popravili. Naše dragocenosti smo namreč skrbno zbirali vse leto v tako imenovanem sekretariatu, da bi jih potem lahko ponudili na dražbi po zelo ugodnih izklicnih cenah, razprodali smo namreč vse. Za tiste, ki jim še ni znano: sekretariat je strokovno poimenovan straniščni prostor v kleti posredovalnice, kamor spravljamo bolj vredne stvari, da jih potem pregleda in ovrednoti starinar. Če bi se na Mestni občini le odločili in nam namenili dodatni prostor za našo dejavnost, pa bi si lahko privoščili dragocenosti spravljati kam drugam, kar sploh ne bi bilo slabo. Ampak tudi sekretar ima svoj čar, se občasno tolažimo. Stvari smo razstavili v zgornjih prostorih lokala, da so si jih lahko zainteresirani kupci in kupke podrobno ogledali že pred začetkom licitiranja. Nič ni ušlo podrobnemu pregledu profesionalnega očesa. Medtem je ekipa preverjala, komu licitatorski klobuk najbolj pristaja ...

foto: arhiv KU

... in ugotovila, da bo že moral pristati na Gojcu, ki nam je bil letos v veliko podporo, saj je zadnji hip prevzel vodenje licitacije.

foto: arhiv KU

Dražba je poseben dogodek, ločen od vsakodnevnega delovanja posredovalnice, tudi stvari, ki jih tu ponujamo, imajo posebno vrednost, določeno iz različnih vidikov: od zgodovinskega, etnološkega, umetniškega do kulturnega in trgovskega. Med njimi so tako starine kot tudi umetnine in uporabni predmeti.

foto: arhiv KU

Gledano pojmovno so starine predmeti starinske vrednosti, umeščeni pod to kategorijo na podlagi starosti. Vendar obstaja več definicij, strokovnjaki s področja prodaje jih ne določajo več toliko na podlagi starosti. Gre predvsem za to, da stvar ni več v redni proizvodnji ter prodaji, a obstaja zanimanje zanjo. Imeti pa mora neke oblikovalske, umetniške oziroma zbirateljske presežke, kar pomeni, da vsaka stvar ne more postati starina. Stvari lahko dosega visoko ekonomsko vrednost tudi na podlagi svoje povezanosti z ljudmi – njihovimi ustvarjalci ali njihovimi nekdanjimi lastnicami. Tako se na primer, sicer bolj na tujem, okrog stvari slavnih vzpostavlja prava evforija.

foto: arhiv KU

foto: arhiv KU

Ukvarjanje z rabljenimi stvarmi temelji na posebnem odnosu in zavedanju pomena rabljenih dobrin, ki sega preko njihove gole ekonomske vrednosti. Starine in umetnine sicer shranjujejo ekonomsko vrednost, vendar so tega zmožne le, ker lastniku ponujajo nekaj več, kar gre preko denarja. Lahko denimo prinesejo občutek določenega časa, duh določenega kraja, bližino ljube osebe, pokrajine ... Lahko pa tudi pomagajo ustvariti družbeno priznanje. Pri zbiranju, kupovanju in prodaji rabljenih stvari, starin, umetnin gre za sovpiljanje med dobrinami in ljudmi. Simbioza, ki postavljena v pravi kontekst deluje v dobro obojih. Naših 74 dragocenosti je tako dobilo nov dom, cekini, ki smo jih dobili zanje, pa prav tako. Pod streho posredovalnice, kjer jih bomo namenili za ohranjanje zaposlitev in razvoj dejavnosti. Mama moje prijateljice pa mi je po dražbi povedala, da vendarle ne bo nosila naše lepe majice z napisom Stara roba, nova raba. Sprašujem se zakaj, ko je pa tako lepe modre barve. Kakor koli ... spet bomo obračunali prihodnje leto ... ob istem času, na istem placu!

foto: arhiv KU

Za vso podporo pri izvedbi Obračuna se zahvaljujemo:
Našima dobrovoljcema Jaki Prijatelju in Branetu Bitencu, Gojmirju Lešnjaku - Gojcu in Vinoteki & cafe galeriji Maximal.

Luna Jurančič Šribar

DRAGI POSLUŠALCI IN DRAGI POSLUŠALCI

»Najprej naj gredo otroci, potem moški, nato ostali.« Tako je pred mnogimi leti vaški župnik razporedil vernike in vernice v cerkvi, ki so se odpravljali k 'ofru' – k tistemu svečanemu dogodku med mašo, ko se vsi v cerkvi razporedijo v vrsto, gredo do oltarja in eden za drugim v cerkveni pehar vržejo nekaj denarja. Praviloma malce več kot ob običajnem nedeljskem pobiranju denarja med cerkvenimi klopni.

O tem dogodku in predvsem o duhovnikovem jezikovnem zdrsu – le kdo so namreč »ostali«? – mi je vsa razburjena pripovedovala mama, ko je prišla od maše. »Sem mislila, da bom kar vstala in mu dala eno okrog ust,« je komentirala in se retorično spraševala, če so bile v cerkvi morda še kakšne živali, ki so hotele iti k 'ofru', saj bi sicer 'ostali' lahko bile le ženske. Mamina burna reakcija me je prijetno presenetila, kajti v njej praviloma ni niti kančka aktivistke. »Sem raje tiho, da bo mir,« rada reče. A tokrat se je v njej prebudil uporni feministični duh. Le kako se ne bi? Leta in leta zapostavljanja ženskega spola in patriarhalnega vbijanja v glavo, da je moški steber družbe, ženska pa le podpora, ki naj bo uslužna in tiha, so končno privrela na dan.

Morda se duhovnikova napaka zdi majhen in nepomemben jezikovni spodrseljaj ... in verjetno bi tak tudi bil, če ne bi bil delček v širši strukturi jezikovne diskriminacije žensk. Naj navedem samo nekaj primerov.

Na radiu včasih slišim kakšne umetelne (in prepogosto tudi osladne) moške glasove, ki sporočajo, da smo pravkar slišali skladbo Majde Sepetove. To naj bi se slišalo nekoliko arhaično, a v resnici gre le za reprodukcijo patriarhalne logike lastnine: Majda pripada Sepetu, je torej njegova, Sepetova. Ti isti radijski glasovi namreč nikoli ne rečejo, da je skladbo napisal Mojmir Sepetov. O, ne!

V parlamentu se radi pohvalijo, da zakoni, ki jih sprejemajo, upoštevajo oba spola. Nujni sestavni del zakona je tako člen, ki določa, da so v zakonu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

Podobno latovščino lahko prebiramo tudi v oglasih za službe. Ampak ... čakajte, ljudje božji, zakaj bi bila moška slovnična oblika nevtralna za oba spola? Mar ni logično, da bi bilo enako tudi obratno? Mar ni v tem »koraku naprej k enakopravnosti« pravzaprav potuhnjeno skrita tista patriarhalna logika, ki vaškega župnika ni brcnila v možgane, ko je ženske proglasil za »ostale«?

Še en primer, o katerem sem pred časom bral v raziskavi o medijskih reprezentacijah umetnic. (Mimogrede, pogosto v besedilih vidim zapisano »ženska umetnica«, kot da »umetnica« ni dovolj in da je treba še s pridevnikom dodatno poudariti, da tokrat le ne gre za moškega – za tisto nevtralno obliko, ki predstavlja oba spola.) Raziskava je pokazala, da novinarke in novinarji umetnice praviloma naslavljajo z osebnimi imeni, medtem ko so umetniki vedno poimenovani po priimkih. Nihče ne zapiše, da je bral Tonetove pesmi. Bral je namreč Pavčkove pesmi. In ravno nasprotno: nikoli ni bral Makarovičinih pesmi. Vedno so to le Svetlanine pesmi. Ženske kličemo po imenih, moške po priimkih. Hm, ta razlika smrdi podobno kot tiste prej omenjene.

Vem, da boste tisti, ki se s slovenskim jezikom ukvarjate in ga poznate bolje kot jaz, skočili pokonci in mi s kopico slovničnih pravil in izjem dokazovali, da se motim. Verjamem, da mi boste mojo zmoto z vsemi temi pravili tudi dokazali. A če to razmišljanje temelji na aksiomu, da so en moški in devetindevdeset žensk ŠLI (in ne ŠLE) na Triglav, potem, oprostite, ampak te logike preprosto ne morem sprejeti. Hočem reči: če je že aksiom diskriminacijski, kako izključevalno je šele vse tisto, kar je na njem zgrajeno?

V praksi se je pojavilo nekaj rešitev za omenjene jezikovne težave. Nekateri priporočajo striktno hkratno uporabo moškega in ženskega slovničnega spola. Na radiu tako namesto spoštovanih poslušalcev lahko pozdravimo spoštovane poslušalke in poslušalce. Nekateri oba spola uporabljajo tudi pri glagolih. Na Triglav so se odpravile in odpravili

foto: MG

planinke in planinci. Nekaj časa je tako pravilo mogoče upoštevati, a čez nekaj časa besedilo postane zelo zapleteno in skorajda neberljivo.

Drugi iz jezika delajo nekaj, kar spominja na matematične formule. Besedila so polna poševnic, kajti na Triglav so se odpravili/e planinci/ke, radio pa poslušajo poslušalci/ke. Ta način enakopravnosti mi je, priznam, najmanj všeč, ker se mi zdi, kot da bi po jeziku udarjal s težkim kladivom in vanj zabijal poševnice, ki jih je poln že računalniški jezik.

Najbolj všeč mi je rešitev, ki si jo je pred leti izmislil tedanji varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek. V svojem letnem poročilu je eno poglavje napisal v moški slovnični obliki, drugo poglavje v ženski slovnični obliki in tako naprej, na začetku besedila pa pripisal, da je moška/ženska slovnična oblika uporabljena kot nevtralna za oba spola.

Hanžkova rešitev mi je najbolj ljuba ne samo zato, ker se zdi najbolj enakopravna, pač pa tudi zato, ker je njegovo poročilo v ženski in moški slovnični obliki na noge spravilo cel parlament. Pritoževali so se, kakopak, predvsem moški, češ da tako ne gre in da to ni ničemur podobno. Pa je. Podobno je bolj pravičnemu svetu. Ampak za tak svet svojo besedo najtežje zastavijo prav moški. Še posebej tisti v parlamentu.

LJUDSKA KUHNA

PREPROSTI PIŠKOTI

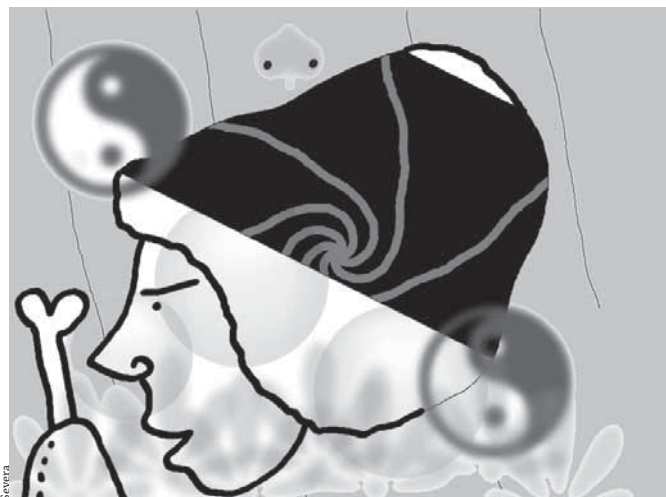
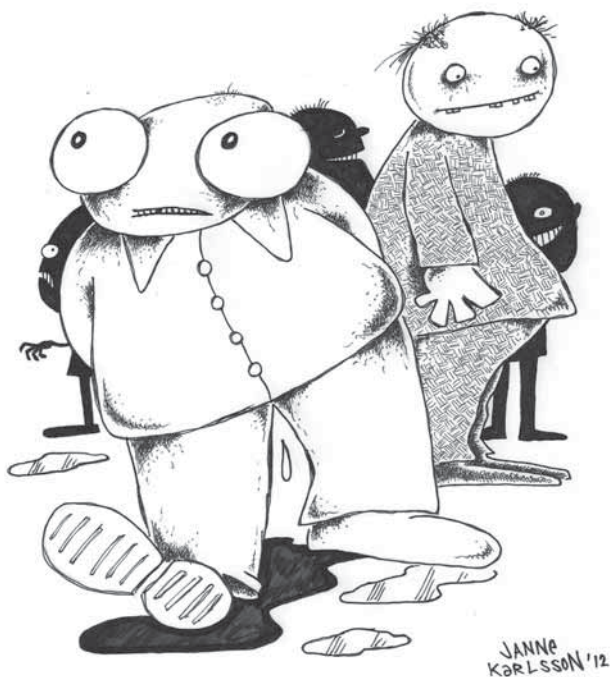
Sestavine, ki jih potrebujemo:

110 g moke
43 g sladkorja
2 vanili sladkorja (10 g)
3 jajca
75 g masla

Priprava:

Jajca razžvrkljamo, maslo pogrejemo na sobno temperaturo in razrežemo na kocke. Vse prengnetemo v testo in damo počivat v hladilnik za vsaj 1 uro. Na pomokani podlagi testo razvaljamo in piškote oblikujemo z modelčki. Pečemo jih na 180 °C od 8–12 minut.

Anistella

Tanja San in Gwen

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA TANJA SAN

PONUJALA SEM TI NJEN BALKON, DA SE VRŽEŠ DOL.

PONUJALA SEM TI ROB MEHURČKA, DA SE VRŽEŠ DOL.

PONUJALA SEM TI ZLATNIKOV STO, DA SE VRŽEŠ DOL.

PONUJALA NJEN VONJ, DOPIS, PODPIS, DA SE VRŽEŠ DOL.

NE NA CEPLJENJE, KI ZAHTEVA DRŽALO DOL.

NE NA OBROK SVINJINE, KI ZAHTEVA DRŽALO DOL.

ODLOČILA SI SE ZA SMER VODNEGA SRCA.

ODLOČILA ZA KOLEDARSKO LETO PIRAMID.

PONUJALA SEM TI VODNO LETO, DA SE VRŽEŠ DOL.

KRALJICA GWEN

MOLILA SEM K BOGU, DA TE ZNOVA PREBUDIM,

PROSILA SEM ANGELA, DA TE VZDIGNE IZ NIŽIN.

Z UMETNIM SEM DIHANJEM TEBE OBUJALA,

K ŽIVEMU SRCU SEM ZGOLJ TE SPODBUJALA.

VEŠ TRUD TVOJ PRIKRIT, DA VRŽEŠ ME DOL,

VSAK SVINJSKI OBROK, DA ME VZAMEŠ S SEBOJ,

TVOJ NEMI JE KRIK LE ODMEVAL ZASTONJ,

NA ROBU MEHURČKA SPLAHNEL JE V ZATON.

ZGUBILA SI MENE, KI VZTRAJNO SLEDIM

LE SMERI SRCA, ZA KATERO ŽIVIM.

SEM Z ROBA BALKONA SE POGNALA V NEBO,

TI PA V POGUBI SI PADLA NA DNO.

Kraljevi recenzor:

DEKLICA IN DREVO

Moja velika dilema je bila, da ne bom mogel napisati niti enega samega stavka o tem slovenskem filmu avtorja Vlada Škafarja, ki je nastal v letu 2012, drugi dvom je bil ta, da nekako ne smem pisati o filmu, da je film popolni dolgčas in da ga v resnici ne priporočam nikomur, razen v primeru, da res ne ve, kaj bi počel s svojim časom. Zgodba je preprosta: starejša ženska se odpravi v gozd in ne pripoveduje o sebi, ampak troši življenjske modrosti. Kasneje se pojavi še njena prijateljica, ki spet ne pove nič o sebi, temveč je – tako kot prva – prezaposlena z življenjskimi

022
KRALJI
ULICE

modrostmi. Celoten film je skupek nekaj slabih fotografij in v resnici niti ne vem, če bi ga lahko umestil v kategorijo dokumentarnih filmov. Razen tega, da je vsak posnetek zase sočasno tudi dokument časa. Film je bil posnet z proračunom 30.000 evrov in zato res ne vem, kaj naj rečem. Spraševal sem se, če ni mogoče kos potice, ki sta ga si ga prijateljici privoščili med filmom, stal ravno toliko. Film je bil 3. 10. 2012 premierno predvajan v Kinodvoru.

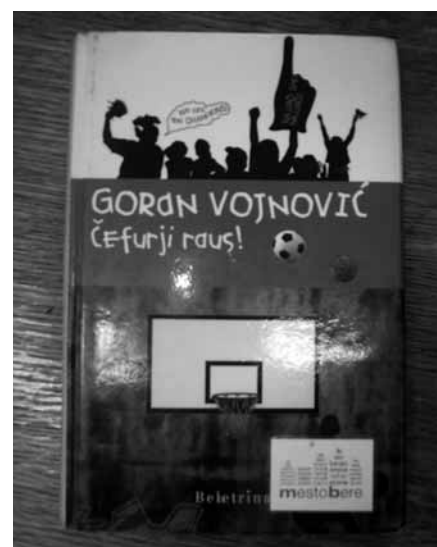
Žigažaga

GORAN VOJNOVIĆ: ČEFURJI RAUS!

Če si čefur, potem si uspešen, četudi nimaš službe. Če si čefur, si nasploh uspešen, saj nisi ti sam kriv, da si rojen v manjšini, ki ji je dodeljeno podpovprečje. Če si čefur, potem vsake nekaj časa dobiš pet minut, ker se vladajoča večina spomni narediti kakšno dobro delo. Če si čefur, se znaš ufuravat, ker od malega veš, da sam nisi nič in nič ne moreš. Če si čefur, potem nisi Slovenec, kar pa je itak brezveze biti. Ker če si Slovenec, si Janez in kriv za vse, saj ni čefurja, ki bi bil v opravičilo. Tudi jaz bi bil čefur,

pa sem samo Slovenec, kot tudi vsi vi čefurji, ki pravite, da Janezi pa že niste. Sama knjiga je zbirka zgodbic, ki jih je avtor pobral na terenu Fužin in svoje (čefurske) družbe. Zveni zelo nedoživeto, blizu piflarije, kar pa je že stvar Janezov, zato dovolj o tem.

Peter Pitambar Pangerc

KOMEDIJA POD ZVEZDAMI, LJUBLJANSKI GRAD, 28. 8. - 2. 9. 2012

Letošnja Komedijska pod zvezdami je spet postregla z nekaj (skozi minulo leto) izstopajočimi komedijami. Rad bi izpostavil predvsem dve. Prva je odlična komedija Ona + on, govori pa o poročenem paru, ki zelo resno razmišlja o ločitvi, saj vse tiste – na prvi pogled majhne in nedolžne – laži spodjedajo temelje njune ljubezni. Tako se zapletata v konflikte in drug drugega provocirata z namišljenimi izhodi na lepše. Resnica pa je popolnoma drugačna. Ona trpi med svojimi prijateljicami z otroki, ki ji ne prizanašajo o podrobnostih življenja srečnih mamic. On pa ne more več prenašati pritoževanja svojih prijateljev. Na koncu se izkaže, da je vse skupaj nesporazum, ki se je začel, ko ga je ona videla na kavi z urednico in sta bila vsaj po videzu za njene pojme preveč intimna. Med njima ni bilo seveda nič, zato kaj kmalu sprevidita, da njuna zgodba še ni končana. On sicer izgubi službo, ker žena zaradi ljubosumnosti sooči urednico s svojo interpretacijo zgodbe. In če povzamem – na koncu koncev si bo službo že našel, glavno je, da imata drug drugega. Druga komedija pa je To so gadi, prirejena po istoimenskem filmu. Na tem mestu moram pohvaliti

foto: arhiv Gustav film

scenografijo, saj je bila izjemna. Tako smo lahko spremljali vragolije enostarševske družine, ki vsem sosedom krati spanec in dela sive lase. Da bi stvari umiril, oče najame varuško, kar pa stvar samo zaplete, saj se eden od sinov vanjo zaljubi. Tudi nasploh so vsi sinovi nad njo očarani. Problem nastane, ko pride na plan, da ima varuška oči samo za voznika trole. Zelo dobra komedija v vseh pogledih. Zmotila me je morda le velikost scene, saj se je del igre dogajal tudi pod odrom, tako da nisem mogel spremljati vsega dogajanja, čeprav sem sedel v prvih vrstah. Ne glede na povedano pa sem zadovoljen zapustil Grad in samo upal, da bi se lahko tako kot vsi na koncu igre odpeljal s trolo v Indijo Koromandijo, kjer je svet lepši.

Marko Nakrič

023
KRALJI
ULICE

DELAVNICE STAND-UPA S PERICO JERKOVIČEM (V OKVIRU PROJEKTA SOKULTURA)

Konec avgusta smo se začetniki v stand-upu imeli priložnost seznaniti z vsemi triki in skrivnostmi ter ovirami, ki naj bi iz nas (ko bi jih obvladali) naredili prave komike. Delavnice je vodil že uveljavljen komik Perica Jerković, ki nam je razkril pravila obnašanja na odru. Kako se premikati, kako držati mikrofona ... Za seboj imam že kar nekaj nastopov, ampak ni se mi niti sanjalo, da delam toliko napak. Pod Jerkovićevim mentorstvom sem skušal te popraviti, kar mi je delno uspelo. Ko je napočil čas prvega nastopa pred zaključno publiko, sem imel tako tremo, da je bila opazna tudi na odru. Navzlic temu sem do zadnjega nastopa stvar toliko obvladal, da sem bil deležen pohval tako od Jerkovića kot od drugih udeležencev. Od dvanajstih prijavljenih nas je na koncu ostalo manj kot polovica, ki smo si želeli čim več nastopov. Vsakemu izmed nas je vsak aplavz in vsak nasmejan obraz dal zalet. Vendar smo se tudi zavedali, da bo moralo preteči še veliko vode, da bomo končno lahko rekli, da smo

foto: arhiv Bošnjaške kulturne zveze Slovenije

komiki 1a. Mogoče to vsem ne bo uspelo, vendar bomo dali vse od sebe, da vas ob naslednji priliki nasmejemo. Rad bi omenil še dva nastopa, ki smo ju imeli v okviru delavnice. Prvi je bil v Kulturnem domu Črnuče, kjer pred zahtevno publiko kakšnih 80 gledalcev nismo ravno blesteli. Celo Jerković je imel probleme, vendar mu je kljub temu uspelo izvabiti nekaj smeha. Drugi nastop je bil v klubu Zakon na Vrhniki. Ne vem, kaj je bilo krivo, mlajša publika, manjši prostor ali kaj tretjega, toda na tem nastopu smo vsi uživali in se sprostiti, saj smo dobesedno razturali. Tako da komaj čakam naslednji nastop. Na tem mestu bi se zahvalil Perici Jerkoviću in Bošnjaški kulturni zvezi Slovenije, ki je organizirala projekt Sokultura, financiran s strani Evropskega socialnega sklada.

Marko Nakrič

foto: arhiv Bošnjaške kulturne zveze Slovenije

Izza rešetek:

KDO NAJ VARUJE ZAPORNIKE

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

V zadnjih letih je opazno nagnjenje izrekanja daljših zapornih kazni, ki so jih deležni predvsem kršitelji oziroma storilci težjih kriminalnih dejanj. Sem pa mnenja, da bi ostri ukrepi morali veljati predvsem za kršitelje gospodarskih (kriminalnih) dejanj. Stroga obravnava in izrekanje strožjih kazni zoper gospodarski kriminal bi nedvomno vse nas navdala z upanjem, saj je le-tega pri nas v tolikšni meri, da je med gospodarsko malverzacijo in dovoljenimi potezami oziroma dejanji neoliberalistične politike (ki, mimogrede, gospodarski kriminal odkrito/prikrito dovoljuje) meja skorajda zabrisana. Vendar pri nas ni tako. Zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) svojih varovancev, ki prestajajo kazen zaradi kršenja gospodarskih kodeksov, praktično ne poznajo, saj se tem storilcem najpogosteje izreka pogojni ukrep ali krajša zaporna kazen. In kot je bilo in je pričakovati, takšni ukrepi niso dosegli želenega učinka (kar je, navsezadnje, opaziti tudi s prostim očesom, saj se zdi, da so za kriminalna dejanja pri nas najbolj rodovitna tla ravno na področju gospodarstva). Nacionalni program preprečevanja in zatiranja kriminala od leta 2009 do leta 2012 kot vzrok tega navaja pomanjkanje sistemske ureditve resocializacije storilcev med prestajanjem zaporne kazni,

pogojnim odpustom in po prestani kazni. Vendar nič ne kaže na to, da se bo na področju Nacionalnega programa v prihodnosti kaj spremenilo. Še več, medtem se pojavljajo in klijejo nove težave v strukturah ZPKZ-jev, na primer, iz vidika pomanjkanja kadrov, konkretno, premajhno število paznikov, ki, še ti, kar jih je, kot rečeno, premalo, grozijo s stavko ali odhodom, ker so za storitve oziroma dela in naloge, ki jih v zavodih za prestajanje kazni opravljajo, premalo plačani. Če takole iz glave seštejemo, da je na približno deset zapornikov določen en paznik, se nam njihov upor niti ne zdi tako nenavaden. Ne le iz vidika plače, ampak tudi iz vidika lastne in družbene varnosti nasploh. Če upoštevamo, da je pri zapornikih prisoten (na srečo pa ni pogost) vidik retribucije oziroma maščevanja, strahovi sploh niso odveč. Torej je poleg boljše ureditve resocializacije storilcev smotrno urediti, se pravi dodelati tudi člen v zakonodaji, ki se ukvarja z določili o preprečevanju kriminala in kadrovskimi vprašanji ZPKZ-jev, da bodo obsojenci dosledno in varno odslužili svoje kaznivo dejanje. Predvsem iz vidika gospodarskih zločinov ...

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

3 LETA NA DOBU, 3. DEL (POVZETO PO INTERVJUJU)

Ko sem prišel na Dob, so mi takoj povedali, da imaš po 60 % prestane kazni prve izhoda, lahko pa že po 50%, če si priden. Možnost imaš iti delat, vse je skratka odvisno od tebe. Lahko hodiš na razne terapije, imaš razno razne skupine, zaposlitev, o kateri odločijo oni – kam te lahko dajo delat ... Saj prav dosti ni na razpolago – greš lahko na montažo, v livarno ali pa strojno, dela se gasilska oprema. To smo oboževali... Sam sem delal zato, da mi je hitreje minil čas, da nekako zabijem tiste dolgočasne ure, ki se vlečejo v nedogled. Saj res dobiš tistih nekaj centov, zdaj mislim, da znese kakih 100 €, ampak moraš pa dosegati normo. V bistvu gre za izkoriščanje delovne sile, če sem kritičen, samo rade volje sprejmeš to možnost, tako rekoč iz čistega dolgčasa. Najprej sem delal v montaži in sem spojke, ki sodijo na ročnike za gasilsko opremo tesnila, dajal gor. Potem pa sem se malce zagrebel in šel iz montaže delat v strojno, delal sem na CMC mašini in to prav te spojke za cevi. Glede na to, da imam mizarško šolo, sem pa potem uspel priti v gradbeno skupino in bil malce tudi pleskar na Dobu. To mi je bilo kar všeč, ker smo hodili po blokih in malali okna, sobe ... ali pa če se je kje vnel pretep in so razbili šipo, so me klicali pa sem jo zamenjal. Všeč mi je bilo predvsem, da ni bilo enolično delo, stalno sem bil v gibanju. Nekateri so

hodili tudi v šolo, imeli so neke gostinske programe pa še nekaj, ne spomnim se, in poznam jih kar nekaj, ki jim je uspelo uspešno končat šolo, dva celo poznam, ki sta potem odprla privat kafiče ... Glede skupin pa ... prihajal je župnik in tudi tisti iz medijev znani Robert Friškovec, pa skupina Art of Living je bila vsaj zame najboljša, saj sem jo že omenil. To je bilo res idealno, ker je notri ves čas stresa v izobilju, ta meditacija mi še danes pride prav. Trenutno sem kar precej v podnu, šihata ne dobim, pa vprašanje je, če bom sploh lahko obdržal stanovanje. Aktivnosti sem se v arestu udeleževal predvsem zato, ker so se mi zdele kot ena odskočna deska, en elan. Ko si zaprt med stenami, je to tvoj stik z zunanjim svetom, ena sveža sapica. Nekdo pride, ker ti hoče nekaj dat. Morda se tudi lažje zaupaš nekemu, ki ga ne poznaš zelo dobro, mu poveš svoja čustva. In veš, da spet pride čez nekaj časa, pa se tega veseliš. Drugače pa sta me obiskovali mama in sestra ... kar pogosto, to je res. Saj mama verjetno sama ne bi prišla. Pa ne da bi bila ravno skregana, ampak med nama je stalno neka distanca. Ve, da kadim travo, ve, da sadim travo, da mi trava pomeni vse in tega ne odobrava. Jaz pa imam občutek, da funkcioniram, registriram in sploh razmišljam samo zato, ker se zakajam. Drugače sploh nimam nobene volje za kar koli, niti razmišljat se

mi ne ljubi, ker mi je vse brezvezno. Če se pa kar koli trudim naredit, me država zabije. Saj se zavedam, da je bila moja napaka, da sem šel v ta rop, ampak na banko sem šel dvignit kredit in zdaj imam toliko minusa, da ga sploh ne morem vrniti. Nisem pa sam kriv, da ne dobim službe, da ne dobim 25 kvadratov, kjer bi lahko mirno bival, da lahko normalno živim in normalno funkcioniram. Za to pa je po moje kriva država. Danes je nekaj vreden samo tisti, ki ima 10000 € v žepu, če pa nimaš nič, kot jaz, potem si vreden manj kot nič. Ko pa sem prej govoril o sestri in mami, s sestro sva kar povezana kljub 11 letom razlike. Ne bi pa je prosil, da me vzame k sebi, kot tudi ne mame. Verjetno bi me, ampak nočem biti odvisen od nekoga, še sploh dokler sem zdrav, pa sposoben delat.

Vili

KRALJI ULICE PRI BOLNIŠNIČNEM DUHOVNIKU, PATRU TONIJU BRINJOVCU

Pater Toni Brinjovc ni čisto navaden duhovnik. Iskrenega srca, veselega obraza in iskričevega duha hodi od ljudi do ljudi. V dolgem iskanju samega sebe mu ni bila tuja niti vzhodna filozofija niti ezoterika, za kratek čas je bil tudi vegetarijanec. Rad popeva, tudi popevke iz radia. Zdaj je bolnišnični duhovnik, ki je praktično 24 ur na razpolago, med drugim vodi tudi skupino depresivno-maničnih ob sredah. Dejaven je na veliko področjih in vsak, ki ga spozna, ga na svoj način vzljubi in sprejeme. Pa ga malo spoznajmo.

Barbara (KU): Kakšna je bila tvoja pot do odločitve postati duhovnik in kasneje bolnišnični duhovnik?

Najprej sem bil fizioterapevt, potem sem iskal izpolnitev, svobodo ter se odločil za duhovništvo. In takrat sem postal srečen. Naredil sem nekaj zase, v bistvu to, kar sem čutil. Ko je naš samostan sprejel bolnišniško župnijo (oskrbo), je bilo samoumevno, da gre Toni v bolnišnico, ker mu je tam bilo že veliko poznanega, saj sem prej delal specializacijo tudi v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani na respiratorni terapiji.

Koliko je treba imeti (močan) značaj, ali so bolj pomembne izkušnje pri delu bolnišničnega duhovnika?

Ali so več izkušnje ali značaj? Gotovo je, da moraš biti prepričan vase, v to, kar delaš. Izkušnje te naredijo močnejšega. Imeti moraš treznega duha, da absolutno

ne paničariš in si primerno sočuten.

Pomembno je, da vsega tega trpljenja, ki ga izražajo pacienti, ne nosiš s seboj. No, lahko rečem, da duhovnik ni prisoten samo ob smrti. Je duhovno potreben tudi pri drugih zakramentih, ki se jih premalo poslužujemo.

Ob trpljenju in smrti je gotovo potrebno, da je duhovnik iskren, vesel, saj te takega tudi poznamo. Koliko to cenijo ljudje ob postelji?

Ljudje začutijo tvojo iskrenost. Ob boleznih ali trpljenju ni floskul v smislu: saj bo bolje, potrpljenje je božja mast. Zelo pomembna je pristnost, sočutje.

Vem, da tudi tečeš in da si vodil rekreacijo v ŠD Zadvor. Kaj o tem?

Ja, res je. Poskrbim za kondicijo, za telo, tako da tečem. Vedno ohranjam kondicijo, ki je nujno potrebna pri takem delu.

Srečanja, ki so stresna, iztečem, tako rekoč pokurim adrenalin, ki se sprošča pri stresnih situacijah. V športnem društvu Zadvor sem vodil rekreacijo štiri leta in ob tem zelo užival (op.: vodil je ženske). Pa še nekaj je, neformalni stik z ljudmi, ki so me veliko lažje vprašali tisto, kar me sicer kot duhovnika nikoli ne bi ...

Bi mi zaupal kakšen poseben pripetljaj pri tvojem delu, ki je bil »radosten« ali gre samo za žalostne zgodbe?

Ja, veliko lepih zgodb je z dementnimi ljudmi. Hočem reči posrečenih. Se spominjam dementne gospe, ki me je vprašala, če sem bil v neki mrzli hiši nekje

foto: Barbara Jozelj

na Gorenjskem? Rekel sem: »Seveda nisem bil nikjer, sploh pa ne na Gorenjskem.«

Pomilujoče me je pogledala in odvrnila:

»Patr, a ne da tudi vi kej pozabite.«

Gotovo se srečuješ tudi z brezdomci, ki potrkaajo na tvoja vrata? Kaj največkrat hočejo? Ali samo denar ali tudi kakšen pogovor in celo maziljenje?

Ponavadi res največkrat želijo denar, ki jim ga seveda dam. A rečem jim tudi, da naj nazaj ponj pridejo šele čez dva meseca. Za jesti smo jim tudi dali. Se pa zgodi, da kdo zares želi pogovor. Takrat sem vedno na voljo. Največkrat je to na poti v bolnišnico, kjer se srečujemo.

Kaj bi storil, če bi te brezdomci žalili, bil agresiven do tebe in bi ga moral umiriti?

Nimam občutka, da so brezdomci agresivni, rekel bi prej, da so malce perversni. Takrat jih skušam umiriti in opozoriti, da mi to zares ni všeč.

Intervju pripravila Barbara Jozelj

DRAGEMU PRIJATELJU JANEZU BEČAJU

Reveži govorijo, da so bogati srečni, bogati trdijo, da so reveži srečnejši, mnogi mislijo, da je Bog srečen, on pa ...

Pesnik Dane Zajc v več verzih zapiše, da življenje nima vrednosti, da je vsak sam plačilo za vse. In vendar ...

Janeza Bečaja sem spoznal na gradu 1974, kjer je bil mlad psiholog v Prevezgojnem zavodu Logatec. Lahko, ne le v svojem imenu, rečem, da smo ga imeli grajski radi. Preprosto zato, ker je bil odprt, dober človek. Svoje prostore je imel v drugem nadstropju stolpiča in kaj kmalu sem se zatekal ob krizah na pogovore, ki so se mnogokrat zavlekli v noč. V totalni razsutosti let po PMD Jarše, ko sem večino časa na begu pred sabo, ljudmi in svetom, ga vidim, kako se vozi v spačku za menoj in mi govori: »O, pridi no, pogovoriva se, potem pa naredi, kar hočeš!« Pri njemu sem prvič poslušal Janis in Hendrixa, pokazal mi je, kako vržeš sidro in me iz razburkanega morja povlekel v čoln. Leta kasneje se ni veliko spremenilo, pogosto sem ga obiskoval, ure in ure pogovorov mi je naklonil, vrata njegovega doma in srca so mi bila vedno odprta. 1983 sem v pižami prikorakal iz zavoda za krpanje duš Polje, tja me je namestil psihiater Janko Kostnafele, namesto da bi mi dal potrdilo, da me ne bi drugič poklicali na sluzenje JLA. Prvič je zneslo en mesec vojaške psihiatrije v Splitu, drugič le teden VMA v Beogradu. Kri je tekla in mnogi so se zlomili. Janez me

je sprejel kljub polni hiši obiskov, mi nakupil najnujnejše in me odpeljal nazaj v norenaus. Vseh 39 let, kar sva se poznala, ni bilo enkrat, da bi rekel: nimam časa zate! Vsa ta leta niso bili vsi najini pogovori krizni, a bil je moj edini resnični prijatelj in zaupnik, ki sem mu lahko brez zadržkov povedal vse.

Vidim ga na kavču dnevne sobe, zadaj velik kurent na steni, kako si polni pipo, počasi potrpežljivo, med tem, ko jaz pokadim tri čike. Vidim ga v svoji študijski sobi poleg stene, kjer je hranil množico buteljke odličnega vina. Vidim ga, kako se smeji mojim šalam, kako se junija 2012 poslavljava na parkirišču v Luciji. Ni mi pošiljal voščilnic ob rojstnem dnevu, skoraj vsako leto mi je nakazal denar, enako kot mi je skoraj ob vsakem srečanju stisnil v roko nekaj bankovcev in rekel: »Vem, da rabiš!« Bil je edini, ki sem mu lahko potožil, mu zaupal, ga prosil za to in ono ali pa se le pogovoril. Če so nebesa, je Janez Bečaj gotovo tam, in če je pekel, gotovo dobim v njem častno mesto. Le težka te bom obiskal, poklical. Dragi Janez, z našim rojstvom se rodi naša smrt, ljudje ne umrejo, dokler živijo v naših mislih. To ubogo življenje je bilo bogatejše, ker sem te poznal. Hvala ti!

Franjo Frančič, Istra

PODPIRAM!

Prodajalec Aleksander je o sebi povedal:

»Ker nisem samo prodajalec, pač pa sem tudi predstavnik prodajalcev za področje, ki ga pokriva projekt PLOB, imam še večjo odgovornost do svojih "strank". Časopis prodajam, kadar sem v večji finančni stiski in dajem prednost prodajalcem, ki so denarja bolj potrebni od mene.«

Kupec Sašo je o Aleksandru povedal:

»Časopis kupujem redno, najraje od svojega prodajalca, s katerim sva navezala dober odnos, in ko mi je razložil pomen Kraljev ulice, sem takoj postal "Podpornik". Čestitke vsem, ki omogočate, da časopis živi in daje tistim najbolj odrinjenim občutek produktivnosti in zmožnosti zaslužiti svoj lastni evro. Podpiram 100 %!«

Priprava Monika Buhančič-Biba

foto: Monika Buhančič-Biba

026
KRALJI
ULICE

REMONT II

Slej ko prej je moral počiti film tudi v moji glavi. Ko sem skoraj pred desetimi leti prišel iz komune, sveto prepričan v neko svetlo prihodnost, ki pa je bila vse drugo kot to ... Ja, zagnan in poln energije sem začel delati, ne da bi poznal ta demokratično izkoriščevalski svet moderne civilizacije. Delodajalce, za katere dobesedno ščiješ kri in delaš tudi po 16 ur na dan, ko pa pride dan plačila, ostaneš praznih žepov. Dolgo, dolgo sem se izgubljal po tem labirintu, da sem zavohal vsaj nekaj pravičnosti. Toda živeti človeka vredno življenje ni bilo dovoljeno. Ostal sem robot. Osamljen, pozabljen. Zavržen tam nekje. Dober le za delo in to je bilo to. Delovni dan: vstal sem ob 9.00, se umil in oblekel in v službo, ki se je začela ob 9.30. Ves dan v službi (vikendi in prazniki niso bili izjema), nekje med 22.–24.00 sem končal in domov pod tuš. Računalnik in okoli 2.00 zjutraj sem mrtev padel v posteljo. Redki so bili dnevi, kaj dnevi, večeri, ko sem si lahko privoščil kakšen koncert, gledališče (pa še to, če sem zadel karto kot nagrado na radiu Študent). Življenje?! Življenje gre kot karavana dalje in jaz ostajam zadaj in lajam v luno. Družba, ki je nimam, živi v svojem ritmu (ritmu muzike za ples, kot so peli Film), jaz pa brez posluha stojim in gledam v

prazno. Včasih sem se ponoči zbudil. Preznojen. Utrujen. Siten. Živčen. Ima sploh smisel? Za kaj se trudim? Za koga? Komu na čast? Mar ni bilo bolje, ko sem pred komuno živel za nič? Bil sem nič. Sem zdaj kaj več? Mar ni bilo bolje, ko sem bil na cesti?! Šut je bil moja ljubezen in to je bilo to. Zakaj pa ... za zadovoljstvo svojim staršem?! Za mojo prihodnost?! Kaj pa je to prihodnost? Jaz sem le (sam sredi ljudi - Niet). Potem, no, potem ko sem mislil, da sem kljub vsemu dosegel nek temelj družbeno sprejemljivega življenja (služba, podnajemniško stanovanje, normalno proletarsko vegetiranje, hladilnik, ki ni le poln pajčevin ...), po tem sem mislil, da je čas, da še nadgradim in si najdem nekoga, da ne bom sam. Da me ne najdejo mrtvega šele po tem, ko bom že segnil. Torej ... naj pride k meni sopotnica. Uf! Kakšna brca v temo. Na tej točki se je svet zaustavil. Nekdo je stopil na zavoro. Ne! To je bila ročna zavora (Zaustavite zemljo, hoću da sidžem - Grupa Grč). Vse je naenkrat zastalo. Sopotnica pač ni bila to, kar naj bi bila. Bila je le kameleon, pridih preteklosti. Le dih črne vdove, a dovolj, da je vse zamrznilo. Služba. Stanovanje. Smisel. Vse na s..., podobno kot smrt. Hudič! Naenkrat sem bil na istem kot pred

sedemnajstimi leti! Brez dela. Brez strehe nad glavo. Kam?! Za hudiča, kam?! Utopija utopi optimizem. Dva tedna sem spal v avtu. Avto – edina streha. Dva tedna sem se utapljaj v vinu. Droge ne! Droge se bojim. Se je res?! Vse bolj sem mislil nanjo. Želel sem jo, podobno kot ta moj kameleon. Želel sem nekaj ... morda konec?! Morda še zadnjič?! Hotel sem stran ... Čim dlje od vseh in vsega. Odit. Zbežati. Stran ...

Taubi

SPREGLEDAN POJAV?

S tem prispevkom zaključujemo rubriko LGBTQBB, ki smo jo na tej strani objavljali tekom letošnjega leta. Prispevki so obsegali: uvodno teoretsko zastavitev, odziv na referendum o družinskem zakoniku, prikaz ameriške raziskave o »epidemiji brezdomstva« med mlado LGBTQ populacijo, dva intervjuja z dvema aktivistoma LGBTQ scene (ki sta se predstavila z imenom in priimkom) ter pet intervjujev s člani društva Kralji ulice, ki se sami uvrščajo v LGBTQBB populacijo (in ki so v intervjujih predstavljeni le z začetnicami ali nepravim imenom). Menimo, da smo z rubriko prvič v Sloveniji odprli to temo, ki jo lahko opredelimo kot presek dveh družbenih vrst izključenosti, pri čemer seveda brezdomstvo že samo običajno vključuje več vrst izključenosti. V slovenskih medijih, tako tistih, namenjenih širšim javnostim, kot tistih bolj strokovnih, doslej ni bilo nobene objave ali omembe teme brezdomnih z drugačno spolno usmerjenostjo, kot da bi šlo za nepomemben ali celo neobstoječ pojav. Prav tako se z njim ni ukvarjala ali ga sploh omenila nobena slovenska raziskava doslej, niti raziskava brezdomstva niti LGBTQ populacije. O pojavu v Sloveniji doslej torej nismo vedeli ničesar. Nekaj informacij o tem pojavu je zaslediti v severnoameriških virih. Tam so doslej izdelali vsaj dve federalni poročili o tem pojavu, pri čemer so izhajali iz vrste prej opravljenih epidemioloških, statističnih in kvalitativnih raziskav. Poročilo »Na cestah – Federalni odgovor na homoseksualno in transspolno mladino« (On the Streets – The Federal Response to Gay and Transgender Homeless Youth) povzema 11 raziskav, izvedenih v prvem desetletju tega tisočletja, ki ugotavljajo, da je bilo v različnih vzorcih mladih brezdomnih iz različnih ameriških mest (zgornje starostne meje vzorcev so bile med 19 in 25 let) od 7 do 39 odstotkov homoseksualnih in transspolnih mladih, s povprečjem pri 22 %. V istem obdobju severnoameriška Nacionalna zveza za končanje brezdomstva (The National Alliance to End Homelessness) ocenjuje, da ta odstotek v ZDA znaša 20 %, Nacionalna delovna komisija za geje in lezbijke (National Gay and Lesbian Task Force) pa, da znaša 40 %. Te »gole številke« so pomembne zato, ker v istem poročilu ocenjujejo, da je takih mladih med splošno populacijo le 5–7 %, kar pomeni, da jih je med brezdomnimi veliko več, in da je treba poiskati razlago za ta pojav oz. povečanje. Poročilo razlaga, da je tolikšen odstotek posledica močnega zavračanja mladih LGBTQ oseb s strani njihovih družin. Zavračanju družin se pridružuje trpinčenje in zlorabljanje v šolah ter diskriminacija v ustanovah izvedružinske vzgoje (brutalno obravnavanje pa se nadaljuje tudi v zavetiščih za brezdomce). Zato marsikdo zgodaj zapusti družino (oz. je k temu prisiljen), gre živeti na cesto, kjer poišče rešitev v nelegalnih dejavnostih ali t. i. »preživitveni spolnosti« (spolnost za denar ali stanovanje, hrano), kar vse s seboj

Tudi tokrat objavljamo zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

BDSM (angl. Bondage & Discipline/Dominance & Submission, Sadism & Masochism), kratica – spolne prakse (vezanje & discipliniranje/dominanca & podreitev, sadizem & mazohizem), ki vključujejo igranje vlog in razmerja moči.

prinaša mnoga dodatna tveganja. Kako pa je s tem v Sloveniji? Je LGBTQ spolna usmerjenost tudi pri nas pomemben dejavnik brezdomstva? Je stopnja zavračanja homoseksualnih in »drugače drugačnih« v družinah, institucijah in v javnosti pri nas manjša kot v ZDA? Je tudi pri nas delež LGBTQ oseb med brezdomnimi večji kot med prebivalstvom nasploh? Ali so te osebe med samimi brezdomnimi predmet nasilja? Ali tudi v slovenskih organizacijah za brezdomne osebe z drugačno spolno usmerjenostjo zavračamo, se jim posmehujemo in jih diskriminatorno obravnavamo (oz. jih obravnavamo celo grobo in brutalno)? Ali pa jih ignoriramo in se delamo, kot da jih ni? Kako te osebe same gledajo na ta vprašanja in kako se doživljajo? V resnici ne poznamo odgovorov na ta vprašanja ali pa jih poznamo le malo. Nekaterih od teh vprašanj smo se v petih kratkih intervjujih lahko le zelo bežno dotaknili in nanje v bistvu dobili pozitivne odgovore. Za več odgovorov je potrebna širša razprava in/ali bolj poglobljeno raziskovanje. Ta vprašanja bomo v Kraljih ulice še naprej odpirali. Želimo pa si tudi odzivov, vprašanj in komentarjev vas bralcev.

Bojan Dekleva

BANANCA (angl. packing) – nogavica, svitek tkanine ali mehak dildo idr., ki si ga trans moški in kralji preobleke vstavijo v hlače v predelu mednožja, da poustvarijo videz penisa.

BINDING – povezovanje prsi pri trans moških in kraljih preobleke.

INTERSEKS – oseba, ki ima značilnosti moškega in ženskega biološkega spola.

Pripravila: Tanja Vuzem

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja, delavnice

KAJ: Strokovno predavanje (zdravje), Zamolčane zdravilne moči začimb in kako jih uporabiti – Sanja Lončar
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 11. 12. ob 19.00

KAJ: Delavnica Vezenje in ostala ročna dela – društvo Naše korenine
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8
KDAJ: 11. 12. ob 16.00

KAJ: V šelestenju trav (razstava osebnega arhiva dramske igralka in pesnice Mile Kačič ob stoti obletnici njenega rojstva)
KJE: NUK, Turjaška 1, Razstavna dvorana
KDAJ: 20. 12. 2012 – 2. 2. 2013 (od ponedeljka do petka od 9.00 do 20.00, v soboto od 9.00 do 14.00)

Literarni večeri, predstavitev knjig, filmi

KAJ: Predstavitev knjige Mikado – Primož Čučnik
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 3. 12. ob 18.00

KAJ: Filmska projekcija Cikel ruskega filma: Silvestrski paket (2008)
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 6. 12. ob 19.00

KAJ: Literarni večer in pogovorno srečanje (Mesto bere), skupinsko branje in Mesto bere – Abeceda življenja z Vlasto Nussdorfer
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 18. 12. ob 18.00

KAJ: Predstavitev knjige in pogovor z Jadranko Juras o knjigi Charlesa Pattersona Večna Treblinka
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje
KDAJ: 12. 12. ob 18.00

KAJ: Predavanje Literatura in film (cikel pogovorov s filmskimi projekcijami): Lahko noč, gospodična (gosta Metod Pevec, Cvetka Bevc)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Kosovelova dvorana
KDAJ: 13. 12. ob 18.00

Janez

Razno

KAJ : Večer z Eldo Viler
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15
KDAJ: 5. 12. ob 19.30

KAJ: Novoletni koncert – Janja Brlec in Mojca Bedenik (citre, sopran)
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 13. 12. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC, ZADNI DEL: FOTOSTRIP

Poslavljam se z zadnjim člankom v svoji celoletni Škljoc, škljoc rubriki, ki sem jo posvečal fotografiji, tej umetnosti, ki mi je zelo blizu, ki delno razkriva moj jaz, in jo uporabljam kot svoje izrazno sredstvo. V tem letu dni me je začela kot izraz neizmerno zanimati ustvarjalna filmska umetnost. Nekako kot bi želeli, da iz fotografije preskočim na fotografsko premikanje slike in se posvetim umetnosti, kamor so me fotografije v resnici začele odnašati. Kot bi težil k temu, da krenem v bolj zahtevno, bolj kompleksno, bolj specifično umetnosti ustvarjanja. Seveda pa se svoji fotografski ustvarjalnosti tule ne bom povsem odmaknil. Fotografija je še vedno moč izraznega sredstva in skozi fotostrip se z njo da izdelati zgodbo. Fotostrip so fotografije, ki si sledijo v logičnem redu, vsebovati pa morajo (kot vsaka dobra zgodba) zaplet, vrhunec in razplet. Seveda je v fotostripu že zameetek filmskega jezika. Glede na to, kako si fotografije sledijo, že lahko razberemo konkretno zgodbo brez dodanega dialoga pod fotografijami. Seveda, lahko bi obstajal tudi dialog, da se ne omejujemo preveč. Če bi denimo 2 fotografiji porabil za zaplet zgodbe, 1 fotografijo za vrhunec te zgodbe, potem bi takisto 2 fotografiji porabil za razplet zgodbe. Ni pa treba, da se v fotostripu sploh omejim zgolj s 5 fotografijami. Lahko bi se lotil celo stop motion filma, ki je sestavljen iz več zaporednih fotografij in celo vsebuje zgodbo. Za tak film ustvarjalci po navadi porabijo zelo veliko fotografij za končno dolžino filma,

minuto ali dve filma. V tej tako lepi umetnosti se da vedno ustvarjati, le idej naj nikoli ne zmanjka. Želim vam veliko umetniške ustvarjalnosti, pa naj bo ta ali slikarska, kiparska, gledališka, filmska, fotografska, pisana beseda ali pa če se umetnost radi samo opazujete.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Nujno bi potrebovala televizor. V sobi, ki sem jo najela, imam priključek za kabelsko in si želim televizije. Prosim, če mi jo kdo, ki je ne potrebuje, podari. Najlepša hvala: Sara, 051 897 073

Potreboval bi kakršen koli delujoč laptop. Če bi mi ga lahko podarili, me pokličite, Knez Luka, tel.: 070 201-769

Veseli december je tu, zato le pokukajte v Posredovalnico rabljenih predmetov, kjer smo že praznično razpoloženi. Na policah najdete najrazličnejše božično-novoletne okraske, voščilnice, smrekice, darilne škatlice, pa tudi kakšen pripomoček za stanovanje ali prosti čas. Se vidimo.

Zelo rad bi prišel do dodatnega zaslužka, ker s prihodki, ki jih mesečno dobivam, ne morem preživeti. Znam voziti traktor, opravljati vsa poljedelska dela, obvladam mehaniko in lahko prevažam stvari, saj sem profesionalni sofer. Zainteresirani me pokličite na mojo telefonsko številko 031 266 304. Lp, Rajko

Če potrebujete zanesljivo osebo za osebno asistenco na domu, se lahko javite na društvo Kralji ulice. Imam delovne izkušnje s tetraplegiki in osebami s poškodbami glave. Sem zanesljiv in imam občutek za ljudi s posebnimi potrebami. Reference lahko preverite na našem društvu na telefonu 059 022 503. Pomagam tudi pri hišnih opravilih, urejanju okolice in marsičem, tudi pri administraciji. Sem pošten in odgovoren. Žan, 030 236 045

Pripravljena sem ponuditi pomoč osebam na domu. Stara sem 65 let in prejemam samo denarno pomoč, s katero pa zelo težko preživim. Sem vestna in poštena. Proti skromnemu plačilu bi bila pripravljena pomagati pri gospodinjskih opravilih (kuhanje, pospravljanje, čiščenje ipd.). Pošteni ljudje, prosim pomagajte in me pokličite na: 040 901 813, Marija

Mi lahko kdo podari DVD predvajnik (in televizijo)? Hvala! Lea, 070 745 743

Šofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701

Sem slikopleskar z dolgoletnimi izkušnjami in opravljam manjša dela z disperzijskimi barvami, glajenje sten, bandažiranje. Lakiram tudi vrata, podboje, ograje. Sem iz Ljubljane, pokličete me lahko na: 041 804 164, Mladen

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h-17h v športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

029
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

16. 10.>> Dragi kralji ulice! Rad bi pohvalil vašo revijo, hkrati pa vse pohvale prodajalcu na glavni postaji v Ljubljani, ki me je nagovoril z besedami: »Kralji ulice, evro, evro za srečo« ... in stavka se spomnim vsakič, ko grem tam mimo, če pa imam kak evro odveč, pa z veseljem kupim kak izvod :-). Lep pozdrav, Uroš

19. 10.>> Rada bi pohvalila Adija, ki mi vedno prišpara revijo, tudi če nimam denarja, in mi jo da, pa mu pri plači vrnem. Všeč mi je bil tisti članek o Lili, ker sem sama biseksualna in imam probleme s tabletami. Vedno jo bom prebirala. Hvala Adi. Maja

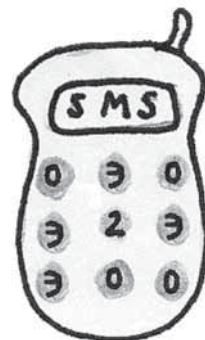
22. 10.>> Pozdravljeni Kralji ulice. V roke mi je prišel vas časopis, ki je tako zanimiv, da sem ga v celoti prebrala. Izredno zanimivo branje, čestitam. Pridobili ste novega kupca vašega časopisa. Lep pozdrav vsem, Vera

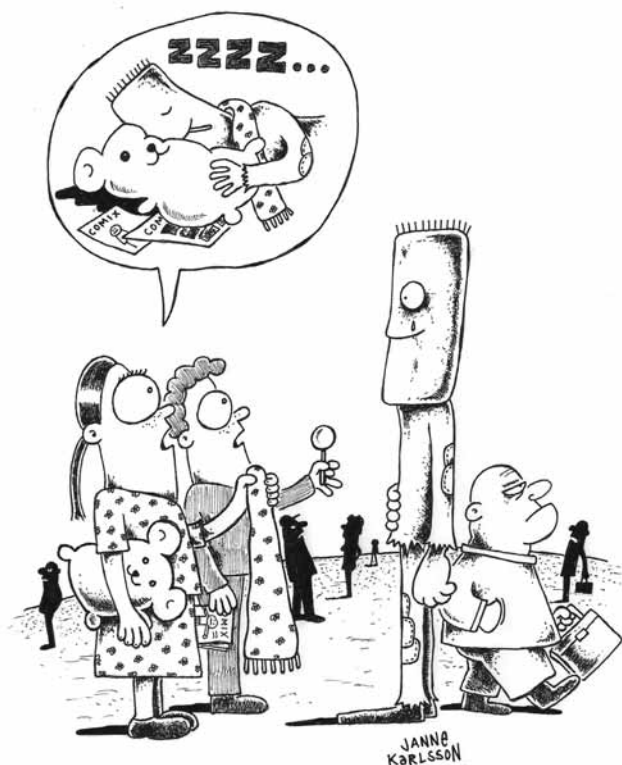
24. 10.>> Najlepša hvala za Kralje ulic in hvala vsem prodajalcem. Mislim, da je to najboljši časnik, ki nas osvešča o tem, kaj se dogaja. Res hvala in tako naprej.

24. 10.>> Ko so se končali lepi dnevi na Primorskem in burja brije iz vseh koncev in krajev, sem si zaželela dobre revije, da jo preberem, preden grem spat... v trgovini so revije drage ko hudič, vsebine pa nikakršne. Pomislila sem, kako bi bilo zdaj dobro, če bi kdo tu prodajal Kralje ulice, a sem to misel kmalu opustila, saj na Primorskem težko srečaš Kralje. A glej ga zlomka, ko sem šla ven iz Spara v Izoli, me je prijazno ogovoril mladenič, ni bil vsiljiv, s prijateljico naju je vprašal kako sva, ker je prijateljica prehlajena ji je želel čim prejšnje okrevanje, kar se mi je zdelo res kul. Prodajalcu št. 18 se zahvaljujem za prijaznost in upam, da je tudi on kje na toplem, kot jaz, z najbolj kul čtivom v rokah. Kralji ste na Primorskem več kot zaželeni, Indigo mladina vas rada bere! Študentka Ajda :-)

31. 10.>> V trenutkih, prežetih z mislimi o neljubljenosti s strani najbližjih, so mi pesmi Vedrana, Kavice, Mateja in Katarine posijale v srce. Hvala. Katarina

2. 11.>> V najbolj težkih trenutkih mi je voljo do življenja s svojim nasmehom in toplim glasom vlil prodajalec št. 417 v kongresni parkirni hiši. Ko misliš, da ti gre vse narobe in si na robu obupa, te zna neznanec motivirati za nadaljnje življenje...

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Človek, ki živi, na bregu ali ki ima, nekaj, za bregom,
- (2) slava, glorijska, veljava,
- (3) vstop po nemško v dialektu,
- (4) mesto na Primorskem, ki se deli na dva dela (stara in nova),
- (5) vozilo, nekoč zelo popularno, tako imenovani spaček po angleško,
- (6) posebni prostor v pekarni, kjer se avtomatsko uravnava toplota, za vzhajanje testa, za pecivo, potice ali kruh!

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

MAGIČNI LIK

pripravila: Terezija Kunstelj

Vodoravno in navpično:

- (1) Slovenski politik in predsedniški kandidat Pahor,
- (2) metla,
- (3) slovenski kipar Alojzij (1866-1941),
- (4) cesta v mestih,
- (5) natak.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

MAGIČNI LIK

pripravila: Terezija Kunstelj

Vodoravno in navpično:

- (1) Slovenski politik in predsedniški kandidat Borut,
- (2) pasje prinosilo,
- (3) tolpa, banda, podivjan trop,
- (4) medalja, odlikovanje,
- (5) gora v Srbiji.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Znanca se srečata po več letih.

»Kaj počneš?« vpraša prvi.

»Mučim ženske, ženem jih, da se znojijo, ne dajem jim jesti, nazadnje pa jim še denar poberem.«

Drugi je zgrožen: »A ni to nemoralno in protizakonito?«

»Kje pa, imam fitness studio.«

Zmajček

Mlada snaha želi tašči prižgati svečo

na grobu, a nikjer ne najde njenega groba. Naposled svečo prižge in jo postavi na neko polico z besedami: »Saj ni pomembno, kje ste, samo da vas ni doma!«

Zmajček

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Silviya Vodenik iz Gornje Radgone, Josip Kavka iz Postojne, Erika Lipšičnik Berisha iz Maribora, Iza Mrak iz Škofje Loke in Alenka E. Begant iz Limbuša.

ULIČNI KRST

NIK

MLAD BREZDOMEČ
V TUJEM MESTU

PIH, KAM NAJ
GREM

LEJ TAM, ENA TOLPA

VPRASAJO GA

OD KOD SI?

NIČ NE REČE...

..PRETEPEJO GA....

TUP TUP
AU
AH TUP
TUP // =
=

ČE NE VEŠ OD KOD SI, BOŠ SI PA ZAPOMNIL KJE SI
BATAINE DOBIL!

END

WIWIANA IN ANA

Na Kraljih se stkejo tudi prijateljstva,
eno takih je moje z Ano.

